

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Direct. Contenc. B-cci G-le a Jărei Românești	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	RENÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris
V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALFRED JUVARA Profesor Universitar, Avocat	Dr. ȘTEFAN LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj	D. NEGULESCU Profesor la Facultatea de Drept, București	I. GR. PERIETEANU Avocat
C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Dr. în Drept din Paris Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticel Judiciare

Membrii corespondenți pentru Paris : **EDOUARD LÉVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris

Membrii corespondenți pentru Polonia : **EMIL ST. RAPPAPORT**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an. p. B-cl, Case com., Autorit.	1400 lei
" Avocați	1000 "
" Magistrați	800 "
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTAMANA

În lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

S U M A R

- *Magistrații și dreptul de autor*, de L. Jossierand ;
- *Bunurile ce pot fi urmărite prin execuția imobiliară*, de avocatul Cons. Popescu.
- *Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică* de P. Al. Mănescu și Dem. D. Stoenescu, *Bibliografie*, de Alex. Velescu.

JURISPRUDENȚA:

- Curtea de Casație s. I : *Ion Mihai cu Zantira P. D. Nicolae* (Legea accelerării. Apel. Neindicarea numelui și a pronumei. Neindicarea probelor) ;
- Idem s. III : *D. R. Ioanțescu cu Minist. Domenilor* (Dizolvarea de Camera agricolă, nu este act de guvernământ nici de tutelă ad-tivă) ;
- Idem : *Vasile Melinte cu Ministerul Justiției* (Legi de ordine publică. Conflictele derivând din ele nu pot fi soluționate pe baza recunoașterii părților. Magistrați stabili. Acțiune disciplinară. Dreptul Ministerului) ;
- Curtea de apel Buc. III : *Gr. F. Dumitrescu cu Ministerul Justiției* (Condițiunile cerute spre a fi înaintat un magistrat) ;
- Trib. Ialomița s. I : *I. N. Dădărlat cu G. Petrovici* (Ultrapomis în audiența contra unui avocat în exercitiul funcțiunei. Competență. Dacă este aplicabilă legea Micului Parchet ?) ;
- Trib. Buzău s. II : *Efimița Stoian cu succesorii Manciu Sârbu* (Dacă intervenția unei terțe persoane, este admisibilă în partaj ?)

Magistrații și dreptul de autor

Unul dintre colaboratorii noștri vroind să cunoască care este în Franța — fără în care magistratura are o veche și frumoasă tradiție — dreptul magistraților asupra operilor lor juridice literare, artistice, în ce privește remunerația ce li s-ar cuveni, a cerut avizul în această privință d-lui Louis Jossierand, eminentul decan și profesor al Facultății de drept din Lyon, cu permisiunea de a-l publica. Celebrul civilist, autor al „Responsabilității prin faptul lucrurilor” și a atâtor alte lucrări de mare valoare, cum sunt „Succesiunea între soți”, „Abuzul de drepturi”, etc., a binevoit a da următorul răspuns :

Este admis în Franța, fără nici o dificultate, ca magistrații cari scriu cărți sau articole, să primeas-

că onorarii cu acest prilej; acest drept nu le-a fost niciodată discutat, după cât știu ; unii dintre dânsii l-au exercitat, nu numai pentru lucrări juridice, dar chiar pentru producțiuni de ordin literar. Noi am avut magistrați romancieri cari au tras din producțiunile lor literare beneficii destul de însemnate.

De asemenea, un magistrat însărcinat cu învățământul într-o facultate sau într-o școală (cum s'a produs cazul uneori), sau făcând parte dintr'un juriu, are desigur dreptul de a primi salariul sau indemnizația corespunzătoare acestor funcțiuni complementare.

Tot ceea ce este interzis magistraților noștri, este de a face acte de comerț în sensul juridic al cuvântului ; dar scriitorii noștri, pictorii noștri, muzicienii noștri nu sunt comercianți : ei nu revând lucruri pe care le-ar fi cumpărat mai întâi.

Prin aplicarea aceleiași idei, un magistrat, proprietar de domenii, poate perfect de bine să-și vândă recoltele, căci, făcând aceasta, el nu se comportă ca un comerciant.

L. JOSSEIRAND

BUNURILE CE POT FI URMĂRITE

PRIN

EXECUȚIUNEA SİLITĂ IMOBILIARĂ *)

CAP. I

Bunurile imobiliare ce pot fi urmărite.

În drept se cunoaște marea diviziune, consacrată în art. 461 și 462 c. civ: bunurile sunt mobile sau imobile. Bunurile imobile sunt: 1) prin natura lor;

*) Acest articol face parte din volumul d-lui avocat Nicolae Luca, *Executarea silită a bunurilor nemiscătoare*, ce va apare în ed. II, revăzut și completat de d-l avocat Cons. Popescu,

2) prin destinațiune; 3) prin obiectul la care se aplică; 4) prin determinațiunea legii (1).

Codul de pr. civ. în art. 492 și 493 cuprinde cele dintâi trei feluri de imobile:

Art. 492. Numai bunurile nemiscătoare prin natura lor pot fi obiectul unei urmăriiri imobiliare.

Art. 493. Urmărirea unui bun nemiscător prin natura sa va cuprinde însă ca accesorii și toate obiectele ce slujesc la exploatarea imobilului sau cari sunt așezate în imobil pentru vecinicie.

În redacțiunea acestor articole sunt două moduri de a se exprima: art. 492 are o redacțiune strict juridică: „bun imobil prin natura lui”; în art. următor limbajul diferă: se înlătură determinarea juridică și se întrebuintează în locul termenului cunoscut *bun imobil prin destinațiune* sau *prin obiectul la care se aplică*, o perifrază explicativă.

Rostul acestei deosebiri de redacțiune, stă în faptul că imobilele prin destinațiune sau prin obiectul la care se aplică nu pot face obiectul execuțiunei silite imobiliare, decât împreună cu imobilul prin natura lui. Ambele aceste două feluri de imobile detașate de imobilul prin natura lui, devin *bunuri mobile* și deci pot fi susceptibile de o urmăriire silită mobilă.

Articolele de mai sus precizează că numai cele dintâi trei feluri de imobile fac obiectul urmăriiri silite imobiliare. Imobilele prin determinațiunea legii nu sunt prevăzute. Asta nu înseamnă că lor nu li se poate aplica nici un fel de expropriațiune forțată.

În Parlament această chestiune nu a făcut obiectul nici unei discuțiuni. Deși Parlamentul numără juriști de seamă, la pag. 609 din ediția oficială a codului de proc. civ. (desbateri parlamentare), găsim cuvintele: „se dă citire art. 492 și se adoptă fără discuțiune. Asemenea se adoptă succesiv art. 493, 494 și 495; iar la Senat (pag. 431), art. 467-493 inclusiv se primesc succesiv fără discuțiune”.

Doctrina cunoaște și acest fel de imobile. La noi cităm art. 7 din legea minelor din 1895 după care dreptul de exploatare (al unei mine) este imobiliar, iar în art. 62 din aceeași lege: „vânzarea se va face conf. dispozițiunilor din pr. civ. titlul IV, cartea V-a (azi cartea V-a, capitolul IV); cu alte cuvinte este aplicabilă unor asemenea drepturi, execuțiunea silită mobilă, deși nu sunt imobile prin natura lor, ci prin determinațiunea legii.

Să analizăm pe rând diferitele imobile arătate mai sus și cari pot face obiectul execuțiunei silite imobiliare:

1) Imobilele prin natura lor.

Art. 461 c. civ. împarte toate bunurile în mobile și imobile. Este marea distincțiune generală adoptată de codul civil. La baza acestei distincțiuni de principiu este un istoric interesant în care viața și progresul economic a transformat și evoluat o întreagă concepție. Plecând dela Romani cu *res man-*

cipi și *res nec mancipi*, trecând în dreptul gotic francez, în societatea feudală, cu ideia exagerată de valorificarea latifundiilor și în general a bunurilor imobiliare, ajungem la teoria cod. Napoleon cu această diviziune generală de *bunuri mobile* și *imobile*. Astăzi este o pronunțată tendință de a da caracterul de imobil chiar bunurilor mobiliare, împrumutând cel puțin acest caracter esențial al imobilelor: *durabilitatea în timp și posibilitatea de a fi întotdeauna un bun evident și greu de a se strecura cu ușurință în proprietatea aparentă a altuia, de ex.: blocarea efectelor*.

Astfel că definițiunea bunului imobil prin natura lui prezintă oarecare dificultate. Noi vom numi *bun imobil prin natura lui, bunul fix și durabil, generator de drepturi reale*. Art. 463 și 464 enumără câteva cazuri de imobile prin natura lor. Această enumerare nu este limitativă. Când cetim art. 492 și 493 pr. civ. și căutăm să facem aplicațiunea lor strictă, în raport cu arătările de mai sus din c. civ., negreșit că va fi o serie de imobile căreia nu li se poate aplica niciun mod de executare, căci fiind imobile nu pot fi executate după formele executării mobiliare, nefiind imobile prin natura lor, (art. din cod. civ. arătate mai sus) sau prin destinațiune ori pentru perpetuitate (art. 493 pr. civ.), n'ar putea fi executate după art. 492 și 493 prin execuțiunea silită imobiliară, ex.: *superficia emfiteoza*. El cu puțință ca aceste bunuri imobile, precum și altele să nu poată fi executate?

Vom aplica fără controversa textului execuția silită imobiliară:

1) *Fondurilor de pământ*. Termenul este al codului civil, pentru care eră necesar un termen generic. Noi vom exemplifica; prin această expresiune se înțeleg proprietățile rurale (moșiile, fermele, viile, pădurile, munții, bălțile, stupii cu roi, vânatul prin câmpuri sau păduri (2).

2) *Proprietățile urbane* (construcțiunile din comune, locurile virane, terenurile libere aflate în raza orașului) (3). Clădirile (dintr'un municipiu, comună urbană, etc) pot fi opera proprietarului terenului, dar ele pot fi și opera altora; pot fi făcute de un terțiu cu materialul proprietarului terenului, de un terțiu cu materialul său, de un terțiu cu material străin, de un terțiu având o calitate în legătură cu solul, chiriaș, uzufructuar, posesor.

Să analizăm diferitele cazuri: a) Nici o dificultate despre cazul construcțiunei de către un terțiu cu materialul proprietarului solului. Terțiul are o acțiune personală împotriva proprietarului și nici un drept asupra construcțiunei; astfel că un creditor al terțiului nu poate executa în nici un caz clădirea.

b) Terțiul a construit clădirea cu materialul său. Creditorii lui nu vor putea întrebuintă executarea silită imobiliară asupra clădirei făcute, deoarece constructorul de bună sau rea credință nu are nici un drept asupra clădirei. El este la discrețiunea proprietarului solului: să ceară sau plus valuta adăogată fondului sau valoarea materialelor și a muncii sale sau să-și ia materialul. În orice caz are un drept de creanță, drept personal care nu poate da loc la execuția silită imobiliară pentru creditorii acestui terțiu. Negreșit, dacă obține un titlu împotri-

2) Alexandresco. Vol. 3, part. I-a, p. 158 și urm.

3) Idem pag. 166.

1) În doctrina franceză numite: „par déclaration de volonté” (prin voința omului). Alexandresco în vol. 3, part. I-a, pag. 140, spune că legiuitorul nostru nu a admis bunurile imobile prin determinațiunea legii; însă minele nu sunt imobile, iar dreptul de exploatare al lor nu este imobiliar prin lege?

Sunt autori (Planiol vol. 1 p. 717, Mourlon vol. 1 pag. 743) cari consideră aceste bunuri „imobile prin declarațiunea persoanelor” și „imobile prin determinarea legii”.

va proprietarului solului, el și creditorii lui pot execută clădirea odată cu terenul.

c) Terțiul este uzufructuar al imobilului. Am văzut că art. 492 și 493 pr. civ. aplică execuția silită imobiliară imobilelor prin natura lor și interpretând acest articol, am spus că el nu poate avea aplicațiunea câmpului strâmt al art. 493 pr. civ. și următorii și că imobilelor în general trebuie aplicat acest mod de executare (4).

Art. 1824 și 1750 vorbesc despre uzufruct că poate fi ipotecat și expropriat; uzufructul este deci considerat de lege quasi imobil și naște un drept real imobiliar. Uzufructul poate fi expropriat pe calea execuției silite imobiliare.

Uzufructuarul a făcut construcțiuni pe imobilul al cărui uzufructuar eră. Pot creditorii să urmărească aceste clădiri pe calea execuției silite imobiliare? Doctrina și jurisprudența franceză sunt împărțite (5). Jurisprudența hotărăște că uzufructul acestor construcțiuni poate fi urmărit de creditorii uzufructuarului. Doctrina merge mai departe și spune că însăși proprietatea construcțiunilor făcute de uzufructuar poate fi urmărită de creditorii săi. Noi socotim că uzufructul întinzându-se asupra construcțiunilor făcute de uzufructuar, creditorii săi pot urmări uzufructul acestor construcțiuni. Considerăm doctrina pornită pe panta echității fără nici un argument, părerea jurisprudenței fiind justă și logică.

d) un chiriaș a făcut construcțiuni pe terenul clădirei ce o are cu chirie. Dreptul chiriașului este un drept mobilier personal (6) și indiferent de clauzele contractului său el va fi cel mult un purtător de drept personal mobilier și nici odată nu se va naște ideea aplicării execuției silite imobiliare, de către creditorii chiriașului asupra construcțiunilor făcute de el.

e) Dacă un posesor a construit pe terenul pe care îl posedă, construcțiunea sa poate fi urmărită pe calea execuției silite imobiliare, odată cu fondul însuși chiar. Posesorul nu se poate opune la execuția silită pentru motivul că este posesor, de oarece pentru el posesiunea se confundă cu proprietatea. Dar, dacă el perzând posesiunea, și, dacă a construit, este condamnat judecătorește să-și ridice construcțiunea, fiind considerat de bună credință, materialul construcțiunii este obiectul unei execuții silite imobiliare (7).

3) *Morile de vânt, morile de apă* (așezate pe stâlpi), morile mecanice, fabricile, uzinele, atelierele, toate fiind imobile prin natura lor în urma încorporațiunii lor la sol (8).

4) *Toate bunurile imobile cari sunt imobile prin destinație sau ca să întrebuițăm perifriza art. 493 din proc. civ. „toate obiectele cari servesc la exploatarea imobilului sau cari sunt așezate în imobil pentru perpetuitate“.* Noi socotim că toate bunurile i-

mobile se pot urmări pe calea execuției silite imobiliare. Negreșit este o chestiune de apreciere, *dacă trebuie să iei această cale de executare, dificilă și cu multe inconveniente.* Dar în principiu nu se poate refuza calea execuției silite imobiliare.

Dacă bunul este stabilit imobil, nu i se poate refuza această cale de executare, pentru că un bun imobil, de vreme ce este *imobil*, trebuie să i se aplice și un mod de expropriațiune adecuată: el nu poate fi scos afară din comerț și scutit de urmărire.

Astfel vom aplica execuțiunea silită imobiliară pentru a urmări :

1) Minele.

Art. 7 din legea minelor promulgată la 21 Apr. 1895 spune: „Dreptul de exploatare (al unei mine) se face conform dispozițiunilor din pr. civ. titlul 4, cartea V-a (9).

Totuși mina de petrol fiind conf. art. 1 din legea pentru exploatarea petrolului (10) un lucru mobil, ea scapă urmăririi silite imobiliare. Art. 1 din această lege declară dreptul de exploatare a terenurilor petrolifere un drept real mobilier deci mina de petrol este un bun mobil. În Franța lipsind un text, se discută caracterul imobiliar al minei prin natura sa, însă doctrina (11) și jurisprudența în majoritate sunt pentru această idee.

2) *Carierele* (de piatră, nisip, etc.); legea minelor în art. 71 declară că sunt proprietatea stăpânului suprafeței, fac parte din sol și deci sunt imobile prin natura lor. Art. 72 al aceleiași legi, enumeră tot felul de cariere și prin curiozitate, găsim calificat sub numele de mină și „săpăturile pentru a extrage îngrășămintele pentru uzajul exclusiv al proprietății“. În procedura rusă avem art. 94 care fixează de asemenea aplicarea execuțiunii silite imobiliare asupra minei de aur, având o procedură specială de urmat.

Afară de mina de petrol, orice altă mină și carieră poate avea o *redevență*. Redevență se numește beneficiul pe care îl primește proprietarul dela acela care exploatează mina. Redevența poate fi în bani sau în natură. Care este caracterul redevenței unei mine ori cariere? Este ea un bun mobilier sau susceptibil de a fi urmărit pe calea execuțiunii silite imobiliare? Chestiunea este foarte discutată în Franța. Garsonnet (12) și jurisprudența franceză o consideră un bun imobiliar atâta timp cât ea formează mineralul nescos încă din mină sau carieră; ea devine bun mobil îndată ce este vorba de un mineral scos din mină și pus la dispoziția proprietarului, și, cu atât mai mult, când este plătită în bani sub forma unei sume fixe.

Ce vom zice la noi unde chestiunea se sprijină și pe textul legii. Ce caracter are redevența, este un uzufruct? — Nu, pentru că unul din caracterele esențiale ale uzufructului este să păstreze neatins fondul — *salva rerum substantia*. În al doilea rând acel care primește redevența nu se bucură de întreg fructul minei, dar redevența făcând parte din mină are același caracter ca și mina, este imobil și precum

4) Dalloz, Rép. vol. 43, pag. 586, nr. 56; idem supl. vol. 19, nr. 9, pag. 19; Garsonnet, vol. 4, nr. 642.

5) Dalloz, supl. vol. 19, pag.; Garsonnet, vol. 4, nr. 642; Aubry et Rau, vol. 2, pag. 60.

6) Cu toată controversa, părerea care a rămas fixată este aceasta: ce o prezentăm și noi. Vezi Alexandresco, vol. 3, pag. 221, nota 1, al. 2.

7) Bul. Cas. 1900 p. 1427.

8) Alexandresco, vol. III, partea I p. 141 și urm.; Baudry et Chauveau V. Des biens p. 21 și urm.

9) Titlul 4, cartea V-a, din proc. civ. a devenit în legea dela 1900 cartea V-a cap. 4, adică partea din procedură care se ocupă cu execuțiunea silită imobiliară.

10) Lege din 8 Iunie 1913, Hamangiu, vol. VIII, p. 137.

11) Laurent, vol. 5 nr. 427; Garsonnet, vol. 4 pag. 19, nr. 45.

12) Garsonnet, Vol. 4, p. 21.

mina poate fi urmărită pe calea execuțiunii silite imobiliare tot așa și redevența (13).

3) *Copacii netăiați* (14) copacii tăiați fiind bunuri mobile (15).

4) *Urloaiele* sau țevile de apă; recoltele prinse de rădăcini și fructele de pe arbori (16).

5) *Superficia* constituie dreptul imobiliar prin care cineva se folosește de partea exterioară a solului. În Belgia este o lege care determină dreptul pentru partea de jos și pentru etaje ale unei clădiri (17).

La noi ca și la francezi doctrina consideră *superficia* ca nefiind imobil prin natură. Un ex. practică de *superficie*: o casă clădită pe terenul cuiva cu îngăduirea proprietarului solului. Această clădire poate fi expropriată pe calea execuțiunii silite imobiliare?

Da, pentru că această *superficie* este imobil și nu poate fi urmărită mobilă. Înalta noastră Curte de casație găsește că *superficie* nu poate fi deosebită de *fondul* terenului, constituind împreună un imobil (18).

6) *Embaticul* (19). Avem oarecari cazuri vechi de embatie. Codul civil a oprit crearea de embatie, astfel că chestiunea nu mai prezintă interes să știm ce putem face în cazul unui embatie (20). Chestiunea dacă era sau nu imobil, era controversată.

7) *Uzufructul* este declarat de art. 1746, 1750 și 1824 c. civ. imobil, iar doctrina și jurisprudența sunt unanime a-l considera imobil și producător de drepturi reale imobiliare.

Cum vom urmări uzufructul? Este adevărat că în majoritatea cazurilor uzufructul se poate urmări pe calea urmăririi veniturilor unui bun nemșcător, sau pe calea popriri când este vorba de un *chiriaș* sau un *arendas*, sau pe calea urmăririi recoltei prinse de rădăcini sau fructelor de pe arbori. Dar se poate întâmpla ca un creditor având o creanță mare împotriva unui uzufructuar să nu poată să aștepte 10 ani de pildă pentru încasarea creanței sale și atunci: poate să-l urmărească pe calea execuțiunii silite imobiliare? Răspundem fără ezitare da, de oarece uzufructul constituie un bun imobiliar și lui trebuie să i se aplice o cale de expropriațiune. De altfel această soluțiune răspunde și pentru bunul mers al creditului public ceea ce a făcut în special preocuparea legiuitorului dela 1900. În aceeași ordine de idei avem uzul, habitațiunea (21).

13) Bine înțeles nu vorbim de o câtime a redevenței, ci de redevență în totalitatea ei.

14) *Bul. Cas.* 1902, p. 106; *Planioi*, vol. 1 p. 705, nr. 2205.

15) *Bul. Cas.* 1902, p. 105.

16) Recoltele prinse de rădăcini și fructele de pe arbori, desi sunt cuprinse în titlul de execuție asupra veniturilor imobiliare, însă ele conform art. 465 c. c. sunt bunuri imobile și greșit sunt considerate ca venituri, totuși li se vor aplica execuțiunea silită specială prescrisă în S. I-a a Cap. 3 din proc. civ.

17) Dreptul Nr. 14 din 1902, pag. 112 — vezi studiul din adnotarea făcută de marele erudit Alexandresco. Vezi și deciziunea Curții de Apel Iași, sect. II-a.

18) *Buletinul Cas.* 1905, p. 742.

19) Numit și emfiteoză, besman

20) *Aubry et Rau*, vol. 2, nr. 439; *Planioi*, vol. 1, nr. 2528, p. 815; Codul Calimach cunoșteă acest drept — vezi art. 405 din acest cod.

21) Este controversată chestiunea dacă cel ce se folosește de un uz, de o habitațiune, poate ceda, hipotecă și vinde dreptul său. Împărțăm argumentația lui Baudry et Chauveau.

Negreșit este liber creditorul să aleagă, dacă este practică să urmeze dificila și costisitoare cale a execuțiunii silite imobiliare față de aceste drepturi imobiliare.

Imobilele prin destinațiune pot face obiectul urmăririi silite imobiliare, dacă această cale se crede a fi mai nimerită. De exemplu: sunt cazuri: un motor mare, clădit într-o fabrică sau într-o uzină, un dinamă puternic destinat unei industrii, etc., pot, face obiectul unei urmăririi silite independent de imobilul în care este încorporat. Este de pildă o creanță de valoare mică, 100.000-200.000 lei, pentru acoperirea căreia ar fi greu să se vândă fabrica de câteva milioane sau zeci de milioane și atunci întrebarea: se poate vinde acest imobil prin destinațiune separat? Da, deoarece textul art. 493 din pr. civ. nu oprește. Acest articol spune că vânzarea unui imobil va cuprinde și imobilele încorporate (prin destinațiune sau pentru perpetuitate); dar nu spune că acestea nu pot fi vândute singure. Totul rămâne dar la voia creditorului. Dispozițiunile art. 492 pr. civ. fiind doar indicative de competență (22).

Jurisprudența adaugă și o altă considerațiune a imobilului prin destinațiune: ca bunul mobil sau imobil încorporat imobilului prin natura lui să fie proprietatea proprietarului bunului imobil prin natura lui, fiind proprietatea altuia, este un bun mobil sau imobil distinct care poate foarte bine fi susceptibil de execuțiune silită pentru creditorii aceluia proprietar (23).

CAP. II

Bunuri imobile ce nu pot fi urmărite

Sunt bunuri imobile cărora nu li se poate aplica urmărirea silită imobiliară fie că dintr-o considerațiune oarecare sunt bunuri afară din comerț, fie că legea oprește vânzarea lor silită.

Astfel sunt:

1) *Bunuri imobile formând domeniul public*, determinat de art. 478 și urm. din c. civ.: a) *Drumurile mari și mici*, (șoselele, drumurile, străzile, ulițele, ulicioarele, etc); b) *podurile peste râuri, fluviu, etc.*, fiind un mijloc de unire al drumurilor, străzi.

(Vezi vol. Des Biens, pag. 508-509) și credem că și uzul și habitațiunea pot fi executate pe calea execuțiunii silite imobiliare. Servituțiile ar putea face obiectul unei execuțiuni silite imobiliare, dar vânzarea lor nu ar putea fi realizabilă din cauza lipsei concurenților. Servituțea se stabilește în folosul numai al unui *fond* și vânzarea cu un singur licitator nu este admisibilă; pluralitatea concurenților la licitație fiind de esența execuțiilor silite imobiliare.

22) *Alexandresco* în vol. 3, partea I-a, p. 154, dă un argument de absolută conexitate între imobilul prin destinațiune față de imobilul însuși, de oarece — zice el — interesul public cere ca imobilul să fie exploatat, pus în folosință, ceea ce s'ar realiza numai prin vânzarea împreună a ambelor imobile (imobilul propriu zis și accesoriile), și deci aceasta ne-ar îndreptăți să dăm un caracter imperativ dispozițiunii art. 493. Argumentul nu este temeinic. Astăzi activitatea omenească caută să mărească câmpul producțiunii și deci nu este de crezut ca o producție să fie părăsită pentru un alt motiv, decât al neeficacității ei. Pe de altă parte creditul public cere să ai neapărat mijloace de constrângere pentru debitori ca să-și împlinescă obligațiunile lor.

23) *Bul. Cas.* 1911, p. 1224-5.

lor; e) *Căile ferate* ale Statului sau chiar private, când privesc un interes public (24), *Fluviile, râurile navigabile și brațele lor* (25), *Tărmurile mării împreună cu aluviunile ei*; f) *Porturile cu cheuri naturale sau artificiale*; g) De asemenea *clădirile destinate unui serviciu public*: cazarmile, școlile, etc.

Toate aceste bunuri fiind afară din comerț și potrivit principiilor de drept public nu pot fi expropriate pe calea unei execuțiuni silită (26).

2) *Bunurile imobile private ale Statului*. Statul este desigur și el un proprietar de bunuri; el poate avea în proprietatea lui particulară: păduri, munți, moșii, bălți, ferme model, clădiri, etc. Toate aceste bunuri particulare ale Statului nu pot fi expropriate pe calea execuțiunii silită conf. art. 475 c. civ. și legii de comptabilitate a Statului.

3) *Bunurile imobile aparținând unui stat străin*.

4) *Bunurile imobile aparținând județelor, comunelor sau așezămintelor publice*. Cităm ca așezăminte publice: Eforia spitalelor civile; deși creată din ofrandele particularilor, administrată și condusă de efori, totuși este dependentă față de Stat, căci conducerea și administrația ei este supusă controlului Statului, având un buget supus controlului Parlamentului.

5) *Mormintele*, pentru că sunt afară din comerț. Este o rațiune de sentiment primitiv întemeiată pe tot ce are făptura noastră în noi mai mult respect, pentru „locuința de veci“, care oprește ca mormântul să fie un bun comercial.

Bine înțeles mormântul fiind locul de odihnă al unui cadavru, nu poate fi decât sau într'un cimitir care este al comunei sau în curtea unei biserici; și într'un caz și în altul, fiind vorba de un bun public, iată al doilea argument pentru care mormântul nu poate fi un bun susceptibil de execuțiune silită.

CAP. III.

Bunuri imobile a căror executare silită prezintă dificultăți

Sunt bunuri imobile cari aparțin unei persoane fără capacitatea completă și pentru cari legea de pr. civ. a luat măsuri ca executarea împotriva lor să se facă cu anumite îngrădiri, și sunt bunuri imobile pentru executarea silită a cărora, legea le-a creat anume dificultăți de executare. Astfel sunt: imobilele dotale, imobilele aparținând minorilor, incapabililor, interzișilor, etc., pământul rural dat de Stat cetățenilor rurali, bunul imobil indiviz.

a) *Bunuri aparținând incapabililor*.

1) Interzisul, minorul emancipat și neemancipat, au aceiași situațiune în execuțiunea silită, când se execută o creanță împotriva lor; în adevăr art. 1826 c. civ. spune: „*imobilele unui minor chiar emancipat sau unui interzis nu pot fi puse în vânzare, înaintea vânzării mobilelor sale (bunurilor sale mobile)*“. Deci un minor, un interzis nu pot fi execu-

tați asupra bunurilor lor imobiliare, *dacă* ei arată prin reprezentanții lor legali că au avere mobilă suficientă pentru satisfacerea creditorului urmăritor. Urmărirea imobiliară se suspendă până ce creditorul este satisfăcut prin bunurile mobiliare oferite de executat. Dacă incapabilul este în indiviziune cu un capabil, această discuțiune a bunurilor mobiliare nu se mai poate face (art. 1827). De asemeni dacă executarea s'a început împotriva unui major sau capabil și, dacă în cursul ei, majorul a murit lăsând minori, sau capabilul a devenit interzis, executarea silită conform art. 1827 se continuă fără discuție (27). Noi credem că această dispozițiune nu se poate susține cu argumentul dat de Baudry și Loynes (28) că o protecție dusă la exces ar fi contra intereselor incapabilului, de oarece ar fi expus minorul sau interzisul la cheltuieli, ceea ce ar fi în dauna lor; suntem mai de grabă porniți a spune că dispozițiunea acestui text de lege este arbitrară. Nu se poate o situațiune mai demnă de protecțiune pentru un minor rămas pe urma dispariției unui major (părinte, frate mai mare, etc) sau pentru un interzis; și unul și altul nu mai au nevoie de o avere imobiliară, ea poate fi sacrificată cu interes pentru salvarea unei averi imobiliare, care oricum se poate păstra mai ușor și poate folosi vietei incapabililor.

Execuțiunea silită împotriva *femeiei* măritate poate fi primită având întotdeauna grijă a adăuga și pe soțul său pentru autorizare.

b) *Bunul imobil indiviz*.

Art. 494 pr. civ.: Creditorii personali ai unui împreună moștenitor sau al unui asociat nu vor putea să urmărească și să pună în vânzare partea devălmașă a datornicului lor în imobilele moștenirii sau asociației. Ei vor trebui mai întâi să ceară împărțea sau licitația imobilului ce se află în devălmașie.

Aliniatul final al acestui articol: se poate vinde însă partea devălmașă (indiviză), dacă câtimea ei este neîndoelnic stabilită și lămurită (29).

Ce înseamnă acest ultim aliniat ca aplicațiune practică? Ex.: un debitor spune în actul său de creanță ipotecară că ipotecează a treia parte dintr'un imobil al său. Se poate executa a treia parte din imobil? Cuvintele din urmă ale legiuitorului: *dacă câtimea ei este neîndoelnic stabilită și lămurită*, ne oprește să răspundem afirmativ. Legiuitorul nu poate întrebuița sub formă de pleonasm, două expresiuni aproape egale în accepțiunea lor: *stabilit și lămurit*, întărite de cuvântul *neîndoelnic*.

27) O deciziune a Inaltei Curți de Casație s. II din 1903 din 29 Aprilie (Bul. Cas. 614) ar avea aerul să spună că, dacă se execută un imobil pentru plata unei creanțe chirografare, debitorul poate cere discutarea averii sale mobiliare.

28) Baudry et P. de Loynes, vol. III, Priv. et hyp. p. 870

29) De asemeni citim în expunerea de motive: „în art. 494 am adăugat o dispoziție finală după care se poate vinde partea unui comostenitor, sau oricărui codevălmas, dacă această parte este certă și lichidă în cantitatea ei“ (desbateri parlamentare p. 131 și 432), iar Bellot este mai precis: „astfel, dacă un imobil este atribuit printr'un partaj — un testament — la doi moștenitori, fiecăruia pentru jumătate, această jumătate lămurită, deși într'un imobil indiviz, poate fi urmărită de creditorii unuia moștenitorii sau proprietarii nedivizați. (Loi de la procédure, p. 224 ed. III-a 1877).

De altfel dificultățile încep când indiviziunea este asupra unei universalități de bunuri.

24) Controversa dacă pământul pe care este construită linia ferată de către o companie particulară, este un bun particular, creată de Laurent, n'are nici o importanță. Vezi Alexandresco, vol. citat p. 204. — A se vedea și legea liniilor ferate de interes particular din 28.III.1900 care declară linia particulară de domeniul public.

25) Alexandresco, vol. citat p. 202 și urm.

26) Tissier, Darras et Louiche Desfontaines, Code de proc. civ. vol. 2, art. 673, nota 18 și 19 cu toate citațiile.

Este prin urmare, vorba de o dovadă precisă a acestei cătimi: neîndoelnic (30).

În Adunarea deputaților, cu prilejul votării acestui articol, s'a născut discuție asupra lui: la ce se referă „cătmea stabilită și lămurită“? S'a precizat că este vorba de partea indiviză a unui succesor sau asociat *dintr'un imobil*, iar nu dintr'o universalitate de bunuri. Nici o îndoială dar, că a treia parte indiviză *dintr'un imobil* se poate executa. Dar dovada acestei cătimi? Noi socotim că instanța de urmărire sesizată, poate vinde o treime din imobil fără să ceară nici o justificare pentru această parte (31). În acelaș timp însă un comostenitor sau un coasociat poate suspenda urmărirea, dacă dovedește că sunt patru succesorii sau asociați, iar nu trei (32). Dacă sunt 2 comostenitori în loc de 3 noi credem că după termenii hotărâți ai textului de mai sus vânzarea nu se poate face, deși s'ar putea spune că nu este nici un pericol pentru terții achizitori și nici pentru debitor. Pentru arătarea acestei situațiuni, comostenitorul va face neapărat contestație în scris înaintea Tribunalului conform art. 525, deoarece este vorba de o situațiune a proprietății sau după vorbele legii „pentru păstrarea unui drept de proprietate“ (art. 525) pr. civ.).

O universalitate de bunuri (33), aparținând unei succesiuni sau unei asociațiuni, nu poate fi executată decât împotriva succesiunii sau asociațiunei. O execuțiune a unei părți indivize în acest caz nu se poate face, până mai întâi nu se lămurește și determină partea comostenitorului sau coasociatului. Nu este suficient să obții o hotărâre de esire din diviziune și apoi să ceri executarea titlului tău, pentru că efectul declarativ al partajului face ca imobilul ce vine în patrimoniul comostenitorului să fie purgat (34); el se consideră că dela defunct a trecut în momentul decesului în proprietatea acestui comostenitor și deci este străin de orice altă relațiune de proprietate (35). Nu tot astfel este cazul unui coasociat; odată diviziunea averii pronunțată, partea unui coasociat poate fi urmărită: deși împrejurările sunt asemănătoare, art. 789 c. civ. nu se mai poate aplica (36).

30) De ex.: un defunct lasă 3 copi, iar ca avere două imobile urbane. Nu se poate vinde partea indiviză a unuia din ei. Trebuie făcută neapărat esirea din diviziune și partagiul și în urmă se face executarea silită.

31) *Garsonnet*, vol. 3, nr 562, p. 583; *Dalloz*, vol. 43 pag. 553; *Discours de Lahary*; *Bul. Cas.* 1890 p. 1164; *idem* 1878 S. Unite p. 438; *Bul. Cas.* 1901, p. 1226-8; *Guillouard*, *Priv. et hyp.* vol. 4, pag. 447, nr. 2172.

32) *Contra*: *Bul. Cas.* 1909 p. 7.

33) *Guillouard*, vol. 4 nr. 2172 p. 447.

34) Aici nu ne vom servi de explicațiunea ministrului din parlament dată expresiunei „Cătme lămurită și stabilită“ în sensul de certă și liquidă. De altfel nici nu poate fi o parte indiviză *liquidă*, termen care se aplică unei creanțe; va fi suficient ca partea indiviză să rezulte din actul de vânzare-cumpărare că este lămurită. De exemplu: sunt trei cumpărători se va urmări a treia parte indiviză.

35) *Fuzier Herman*, vol. IV, p. 1250 nota 18.

36) *Bul. Cas.* 1900 p. 493

Cuvântul „societate“ din acest articol trebuie luat în general la orice stare de indiviziune. Așă de ex.: mai multe persoane cumpără împreună o universalitate de bunuri sau un bun; cumpărătorii nu sunt constituiți în societate, în sensul codului civil sau comercial, de pildă, când cumpărarea se face fără a se indica un scop. Unul din cumpărători poate fi executat asupra părții lui indivize, dacă această parte indiviză este lămurită (37).

Invers, când stabilind o ipotecă asupra unei părți indivize dintr'un imobil, acest imobil a fost dobândit în urmă în întregime de un terțiu, părțile indivize întrunindu-se într'un tot în mâna terțiului (38), creditorul poate executa întreg imobilul de oarece diviziunea a devenit inutilă. Tot astfel este împrejurarea, când toți comostenitorii sunt ținuți solidar la plata creanței (39).

Un caz curios, aparent de indiviziune se poate prezenta în practică, indiviziunea datorindu-se cauzei juridice a proprietății, deși proprietarul este unul și acelaș. De ex. un imobil este pentru o parte dotal, iar pentru alta parafernă, un imobil (teren) este pentru o parte din întinderea sa pământ rural, iar pentru alta este moșnenesc, etc. Vom vedea ulterior că imobilul dotal uneori nu se poate vinde decât în anumite cazuri și numai prin licitațiune publică; iar pământul rural nu se poate vinde decât numai țăranilor muncitori de pământ. Un debitor afectează partea sa parafernă și la executarea asupra imobilului în întregime, face contestațiune, spunând că o jumătate parte fiind dotal, nu se poate vinde, urmând a se face diviziunea. Tribunalul Iași s. III-a a judecat un asemenea caz și el a dat soluțiunea, admitând ideea că se poate cere o diviziune a imobilului dotal de imobilul parafernă. Socotim că chestiunea după părerea noastră, nu prezintă dificultate. Fiind vorba de o parte lămurită, ea se poate vinde (parafernă). În adevăr, întinderea execuțiunei silită asupra părții dotale nu înțelegem de ce s'ar face, când afectarea cu ipotecă privește o parte *precisă*, rezultând din titlul care stabilește cătmea dotală. În general dar, cece trebuie să ne intereseze este, dacă partea ce se vinde, este *lămurită și stabilită* și vom întinde execuțiunea numai asupra acestei părți. Astfel, vom executa averea parafernă, neatingându-ne de bunul imobil dotal, dacă acesta, deși este al aceluiaș debitor, dar nu poate fi atins de creanța noastră; vom executa bunul moșnenesc dacă nu avem concurenți speciali, ceruți de lege — țărani, muncitori de pământ — pentru pământul rural.

O chestiune secundară, dar care-și are importanța ei. Codul civil în art. 1825 (2205 cod. civ. fr.) spune:

37) Dreptul 1900 p. 350. Soluțiunea dată de Trib. Iași s. III este cu totul greșită: confuziunea de proprietate (dotal și parafernă) asupra aceluiaș proprietar, nu aduce după sine și confuziunea calităților: dotal și parafernă. Ipoteca privind averea parafernă, executarea ei trebuia restrânsă asupra acesteia, care fiind o cătme lămurită, se poate executa. (Art 494 proc. civ.).

38) *Dalloz*, suppl. vol. 19 nr. 27.

39) *Guillonard*, *Priv. et hyp.* vol. IV, pr. 2173.

„partea nediviză a unui coerede în imobilele unei succesiuni nu poate fi pusă în vânzare“.

Se susține de unii autori (40) că aceste cuvinte înseamnă că urmărirea se poate face, dar că adjudicarea se va face, când va încetă starea de indiviziune. Majoritatea doctrinei franceze este de părere că nici urmărirea nu se poate face pentru că s'ar face cheltueli zadarnice (41).

Interpretând art. 494 din pr. noastră o asemenea urmărire se poate face, arătând numai *lămurit* partea indiviză care se urmărește într'un imobil (42). Argumentul dat că se face cheltueli zadarnice, nu e temeinic, mai ales când cunoaștem efectul transcrierei comandamentului și anume de a lovi de indisponibilitate în mâna debitorului urmărit partea sa indiviză. Este limpede că creditorii unei succesiuni, ai unei societăți pot urmări și vinde oricum, nestingheriți un imobil sau imobilele succesiunii ori societății (43); însă unul din moștenitori, dacă plătește și creditorul primește partea de datorie cuvenită lui, creditorul prin acest fapt își asumă greutățile ce le întâmpină cu executarea silită a unui bun indiviz.

O ultimă chestiune asupra bunurilor indivize:

Creditorul spre a vinde partea indiviză *nestabilită* — fiind mai multe imobile — cere ieșirea din indiviziune și partajul averii successorale. O poate face? Desigur. În numele său ori al debitorului? În numele său nu poate să o facă, nefiind parte. Art. 728 cod. civ. spune: „...*un coerede poate oricând cere împărțea succesiunii*“. Deci, este o acțiune indirectă potrivit art. 974 c. civ. pe care creditorul o face în numele debitorului său și i se poate opune tot ce se putea opune coeredului lor. Controversa (44) ce există asupra acestei chestiuni își are importanța din această împrejurare: coerezii pot face o convențiune de a rămâne în indiviziune timp de 5 ani și acest pact se poate reînoui (art. 728 c. civ.): convențiunea în soluțiunea noastră poate fi opusă creditorului urmărit și în acest chip să fie silit a nu-și putea realiza creanța: nu poate executa partea indiviză (art. 494 c. civ.); diviziunea nu o poate obține, fiindcă i se opune convențiunea de indiviziune. Poate rămâne dreptul creditorului în suferință? Nu este suficient să se zică: Creditorii debitorului indiviz, contractând cu el au avut în vedere toate neajunsurile partajului și deci riscul tuturor desavantajelor; prin urmare au trebuit să aibă în vedere și posibilitatea de a li se opune o asemenea convențiune de păstrarea indiviziunii. Este o pedeapsă meritată dată unor oameni, cari mai totdeauna sunt speculanții situațiilor tulburi.

Aici este vorba de un *drept* și ne interesează ca dreptul să nu rămână vreodată nesatisfăcut, indiferent de moralitatea celor ce-l au; bineînțeles dreptul nu poate fi imoral.

Baudry și Wahl (45) (*Successions*, vol. II, Nr. 2945), acordă creditorului acțiunea pauliană (art. 975) socotind pactul de indiviziune ca făcut în dauna creditorilor.

Observăm însă că eșirea din indiviziune cuprinde două faze: eșirea din indiviziune în drept, adică stabilirea în drept, ideală, a părților fiecărui moștenitor și diviziunea în fapt, adică facerea loturilor, partajul averii successorale. Noi credem că în această împrejurare, creditorul urmăritor poate executa silit partea indiviză stabilită ideal, ca cel puțin astfel să poată înlocui pe debitorul urmărit din succesiune și deci să poată pune la adăpost creanța sa (46).

c) *Bunul imobil dotal*.

Imobilul dotal nu se poate înstreina: aceasta este condițiunea legală a unui imobil constituit dotă, în tăcerea actului dotal.

Inalienabilitatea formează regula. La această regulă foarte numeroase excepțiuni. În primul rând o excepțiune fundamentală: dacă contractul dotal permite înstreinarea imobilului dotal, el poate fi executat. Cererea de executare nu are nevoie de nicio altă permisiune prealabilă.

A doua excepțiune: pentru datorii cu dată certă, anterioare căsătoriei, ipoteci, privilegii sau creanțe chirografare, dacă imobilul este constituit dotă de soție, poate foarte bine fi executat imobilul dotal, întrucât nu poți prin contract dotal să stingi creanțele pe cari le-ai făcut până atunci; dacă imobilul este constituit dotă de un terțiu — tată, frate, unchiu, sau alteineva — atunci imobilul dotal poate fi executat numai pentru datoriile ipotecare și privilegii, precum și pentru datoriile celui care a constituit dota pentru că nimeni nu poate face donațiune, dacă nu-și plătește datoriile. Dar pentru datoriile chiar cu dată certă anterioare căsătoriei făcute de soție, creditorii nu pot executa creanțele lor asupra imobilului dotal constituit de un terțiu. Ratiunea este simplă: nu au putut acești creditori să aibă în vedere ca garanție a creanței lor averea, pe care soția o va avea prin contractul dotal. Când creanțele sunt stabilite de femeie în cazurile prevăzute de art. 1250, 1251 și 1253 c. c. imobilul dotal poate fi executat. Dar creditorul trebuie să aibă grijă a căuta ca creanța să fie autorizată de justiție, căci altfel, chiar dacă banii împrumutați au servit pentru unul din cazurile arătate de art. 1253 cod. civ. creanța sa este supusă anulării potrivit articolelor 1248 și 1250 (47).

A treia excepțiune: pentru datorii născute chiar în timpul căsătoriei dar pentru daune provenind dintr'un delict sau dol.

A patra excepțiune: imobilul dotal poate fi executat fără nici un inconvenient pentru datorii fiscale (48).

Amintim aci controversa dacă actul dotal trebuie să cuprindă termeni sacramentali de adoptarea regimului dotal sau nu ca un imobil să fie dotal (49).

40) Baudry et Loynes, vol. II Priv. et hip. p. 859; Fuzier Herman, vol. 4, p. 1250, nota 19.

41) Baudry et Loynes id. p. 859; Dalloz, vol. 19 supl. p. 16. Garsonnet, vol. 3, p. 584, nota 7; Baudry et Wahl, *Successions*, vol. II p. 721.

42) Cas. II dec. 355 din 12 Oct. 1906 nepublicată; Jurispr. Rom. 1909 p. 514.

43) Baudry et Wahl, *Successions*, vol. II, p. 722.

44) Art. 1253, al. 3 c. c.

45) Guillouard, *Contrats des Mariages*, vol. 4 p. 412 și 328.

46) Baudry et Sarville, vol. citat, p. 349; Guillouard, vol. 4, p. 408.

47) Garsonnet, vol. 3 pag. 514; Guillouard, vol. 4, pag. 411.

48) Curtea de apel Galați s. II; Dreptul 45 din 904 p. 358.

49) Vezi admirabilul studiu adnotare de D. G. Maxim în Pandect. Române, 1924, partea II-a, pag. 68 și Pand. Române 1921—1922 partea II p. 41 adnotarea d-lui H. Aznavorian; Ju-

d) *Imobilul rural*. Precum imobilele pot fi dotate și deci inalienabile prin voința legii, tot astfel pământul de cultură și casa cu ograda ei, pot fi declarate inalienabile în principiu, afară de excepțiuni. Rațiunea acestor inalienabilități este în regulă generală o condiție socială de bună ordine în Stat.

1) O clasă mică de oameni, *streinii*, nu pot dobândi și deține cu nici un titlu imobile rurale — art. 18 din Constituțiune. Acest articol — în vechea Constituțiune, art. 7 — a produs o luptă vie de ordin politic în trecutul nostru, iar reminiscența acestei lupte a făcut pe constituantul dela 1923 să adauge cuvintele „cu orice titlu“ (50) după cuvintele cari exprimă piedica ce o pun streinilor de a dobândi imobilele rurale.

Art. 18 (Constituțiune) adaugă: „streinii vor avea drept numai la valoarea acestor imobile“. Prin urmare un strein poate avea o creanță ipotecară asupra unui imobil rural. Pe temeiul ei sau a unei creanțe chirografare streinul poate executa imobilul rural. El nu poate însă deveni adjudecatar sub nici o formă. Nulitatea de ordin constituțional ce se opune, nu se poate confirma, nici prescrie cât timp durează cauza care o crează (51). Cu adăogarea acestui alineat se taie controversa ce există înainte, dacă streinii pot dobândi proprietatea unui imobil rural prin succesiune, donații, etc.

Dacă streinul se naturalizează român, desigur că el poate dobândi imobile rurale (52). Dar, dacă, fiind strein, a cumpărat un imobil rural și pe urmă obține naturalizarea, cestiunea este delicată de a hotărî.

Al doua clasă de oameni sunt țărani muncitori de pământ, cărora li s'a dat prin lege — așa numite de împrumputare — anume întinderi de pământ de cultură și loc de casă; dintr'un înalt interes de ordine socială li s'a pus clauza de inalienabilitate. Ast-

fel sunt: legea din 1864 propusă de marele om politic și savant, Mihail Cogălniceanu, legea interpretativă din 1879 și legea din 1921 (53). Art. 7 din legea dela 1864 are următorul cuprins: „Dela promulgarea decretului acestuia, în termen de 30 ani, săteanul sau moștenitorii săi, *nu va putea înstreina, nici hipotecă* proprietatea sa nici prin testament, nici prin acte între vii decât către comună sau vreun alt satean“. Pentru că practica vieții crease un joc periculos în jurul cuvintelor „alt satean“ peste 15 ani, la 1879 a venit o lege interpretativă a acestui articol lămurind că „alt satean“ înseamnă — art. 1, al. 2 —: cultivator satean. La 1884, când se revizuește pentru întâia oară Constituțiunea, se introduce art. 132 prin care se transformă principiul de inalienabilitate a pământurilor dobândite prin împrumut de către Stat. într'un principiu constituțional (54). La 1916, Aprilie 23, s'a prelungește fără termen — printr'o lege — dispozițiunile art. 132 din Constituțiune. Astăzi, în legea agrară din 1921 întâlnim art. 125 al. 1: „dispozițiunile din acest capitol se aplică și loturilor dobândite în virtutea legilor anterioare de împrumut, de înstreinarea bunurilor Statului și a acelora vândute de „Casa Rurală“ (55), iar în capitolul 16 din aceeași lege sub titlul *înstreinarea loturilor*, cuprinde o organizare juridică nouă în ce privește condiția terenurilor cu care au fost împrumutați diferiți cetățeni români.

Să lăsăm deoparte considerațiunile de ordin politic, că de unde legiuitorul dela 1864 se adresează „sătenilor“, legiuitorul dela 1921 are termenul generic „Cetățean român“ și să nu subliniem marea revoluțiune făcută în spiritul conducătorilor politicii constatând înălțarea „săteanului“ la rangul de „cetățean“, meritat cu prisosință în urma războiului dela 1916-1918; să observăm în primul rând emanciparea cetățeanului român, cultivatorul de pământ, de sub tutela legilor în ce privește pământul său: capitolul textului citat are titlul: *înstreinarea*, deci în principiu pământul rural se poate înstreina (56). Pă-

risprudența generală, 1925, p. 215; Pand. Rom. 1925, partea II, pag. 256.

50) Textul art. 7 din Constituția veche avea următoarea redacțiune: Paragraful 5 „*Nu mai Români sau cei naturalizați români pot dobândi imobile rurale în România*“. Cum vedem s'a înlocuit cuvântul „sau“ care este diiunctiv prin „și“ care este conjunctiv. Înlocuire rațională de ordin lingvistic. Pasațiul acesta este urmat de alte câteva aliniate care reprezintă pudra unor amintiri istorice, pe atunci penibile. Observăm că în redacțiunea nouă s'au adăugat cuvintele „cu orice titlu și deține“ adăogire națională și binefăcătoare, pentru că se știe că în special Moldova fusese năpădită de streini, cari dețineau sub forma contractelor de arendă pe termen lung pământurile rurale (moșiile), exploatând fără milă pe bietii Moldoveni, provocând o stare de mizerie cumplită în gospodăria lor.

Ne aducem aminte cu ce dureroasă atențiune am ascultat cuvintele unui om politic faimos din Moldova, mort de curând, care exprimă sub o formă așa zisă științifică pe țăranul moldovean, muncitor de pământ, numindu-l *salariat agricol*; căci este în adevăr dureros să auzi că mândrul plăiaș al lui Ștefan cel Mare ajunsese din stăpân în țara lui, un biet salariat agricol.

Textul Constituției vorbește de *Români*, prin urmare cetățeni români sau naturalizați, de ex.: un român macedonean, supus turc, nu poate dobândi, nici posedă sau lua cu arendă un imobil rural. Bul. Cas. 1903, p. 1217 (Casația în Secțiuni Unite).

51) Curtea de Apel Galați s. II; Dreptul 45 din 904 p. 358.

52) Streinii de origină română astăzi nu mai pot fi decât români macedoneni și români din Trans-Nistria.

53) Această lege este cunoscută sub numele de *legea expropriării*, deși numele mai nimerit este: *legea agrară*. Este drept că fenomenul important politic care a predominat la alcătuirea acestei extraordinar de mare reformă socială și politică, a fost luarea pe un preț derizoriu a pământului din mâna marilor proprietari, distrugând împreună cu ei și partidul politic conservator, astfel că împrumutarea țăranilor, motivul determinant al reformei, rămâne un corolar liniștit și necesar al expropriării. În timpul de la 1907—1921, noi am trăit o epocă plină de glorie politică și morală, gândindu-ne numai la realizarea acestei grandioase reforme făcută calm și fără nici un fel de zdruncin social, glorie care va închide într'un decor strălucit marile icoane politice ale vremurilor noastre: Ion Brătianu, Take Ionescu, N. Filipescu.

Această reformă începe cu legea din 20 Iulie 1917 prin modificarea art. 19, 57 și 67 din Constituțiune, aliniatele 4, 5, 6, din art. 19 în vechea Constituțiune, înlocuindu-se cu alte 4 paragrafe din cari ne mărginim să cităm: 1) pentru cauză de utilitate națională se sporește întinderea proprietății țărănești prin exproprierea terenurilor cultivabile.....“.

54) Vezi „legea din 1864“ de Matei Dumitriu și Const. Georgescu p. 57 și urm. cu numeroasele deciziuni și trimeteri.

55) Bul. Cas. 1897 p. 15, 517; idem 1902 p. 277.

56) D-l jude președinte N. Nichita într'un articol în *Justiția Olteniei*, an. VIII, 1927, p. 43, analizează cestiunea locurilor de casă rurală devenite teren urban, dacă pot fi executate silit și dă o soluție afirmativă.

nă acum eră mare controversă; se pronunțase instanța supremă (57) că „săteanul cultivator de pământ“, poate fi executat silit asupra pământului său rural dobândit prin legile de improprietărire și a revenit repede asupra acestei jurisprudențe, hotărînd la 1904 contrariul, că legile de improprietărire au pus principiul că pământurile rurale date sătenilor sunt inalienabile și numai prin excepție putîndu-se înstreina, ele nu pot fi susceptibile de execuție silită (58). Analiza acestei controverse prezentînd un interes istoric, ne oprim de a insista asupra ei. Așa dar, astăzi principiul fiind înstreinarea, iar cetățeanul român cultivator de pământ, fiind considerat de lege cu suficientă maturitate politică și civilă, pământul rural nu mai poate fi scos de sub urmărirea silită imobiliară.

Totuși legea agrară prezintă oarecare temperamente aceste libertăți :

1) *Termen de 5 ani*. După ce în art. 120 legea pune principiul: „loturile mici se pot vinde“, în al. 3 citim: „aceste vânzări sunt permise.... după 5 ani de la luarea în stăpînire definitivă a loturilor“.

Creditorul va căuta dar în primul rînd să vadă, dacă din momentul de cînd debitorul a devenit proprietar definitiv, de cînd a fost pus în posesiune definitivă. — nu provizoriu sau cu titlu precar — au trecut 5 ani.

2) *Pământul să fie complet plătit către stat*. Legea din 1889 art. 51, al. 2 pune această condiție (59).

3) *Dreptul de preemțiune al statului*. Statul și-a rezervat pentru a controla starea proprietății pământului rural și pentru propriile sale nevoi, dreptul de a fi el întîiu întrebat, dacă nu cumva vrea să cumpere. Condițiunile cum se face oferta de cumpărare către Stat se găsesc explicit expuse în „regulamentul din 15. IV. 1925“. Este adevărat că mai târziu — în urma interpelării deputatului Dr. Lascu asupra cîștigării de către streini a pământurilor de cultură din Basarabia, s'a votat o lege care desvoltă condițiunile de înstreinare a pământurilor rurale în general — legea din 13. III. 1925 — dar această lege nu modifică principiile stabilite în Legea agrară arătate mai sus. Totuși găsim în ea art. 4 în redactarea următoare: „Pământul pînă la 25 hectare dat pe baza legilor de improprietărire, aparținînd sătenilor cultivatori de pământ, nu se pot hipoteca decât numai către Casa centrală a improprietărei, către Băncile Populare sau o instituție autorizată de Stat. Casa, grădina și terenul alăturat pînă la cel mult un hectar, făcînd corp cu casa, nu se pot hipoteca sub nici o formă; ele sunt intangibile și nu pot fi urmărite sau vîndute“, per a contrariu, deci pământul de cultură mai mare de un hectar se poate urmări silit și vinde (60).

Mărturisim că acest articol, ca și toată legea de altfel, este o parafrază a capitolelor 16 și 17 din legea agrară. Ceea ce este mai important este regulamentul din 15. 4. 1925 în care se fixează detaliile, cum se reușește să obții prin cumpărare de bunăvoie un pământ rural (59). Acest articol 4 e redactat nejuridic și oricît o fi născut dintr'un sentiment

patriotic lăudabil, el aduce oarecare perturbare în viața morală și socială a muncitorilor de pământ.

Trebue să recunoaștem că jurisprudențe recente, deși constată că legile dela 1918 au schimbat regimul de excepție al legii din 1864 precum și art. 132 din Constituție, totuși ezită să scoată pe cetățeanul cultivator de pământ dela țară de sub egida legilor în ce privește dreptul de înstreinare a pământului (61).

Legea pentru reforma agrară în Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș din 30 Iulie 1921 în art. 119 și 120 pune aceleași principii ca și în Vechiul regat.

CONS. POPESCU
Avocat

BIBLIOGRAFIE

LEGEA DE EXPROPRIERE PENTRU CAUZA DE UTILITATE PUBLICA de P. Al. Mănescu, avocat și Dem. D. Stoenescu, Decanul Baroului Dolj, cu o prefață de C. Hamangiu. 524 pagini. Tip. „Prietenii Științei“, Craiova, 1927. Prețul 500 lei *).

Editarea unei legi adnotate constituie în vremurile noastre o operă de mare curaj și răspundere.

Dacă unui comentariu al unei legi de scurtă aplicare, menit a ajuta la înțelegerea ei și sortit a fi uitat odată cu legea însăși, i se cere numai să apară la timp și să fie util, — adnotarea unei legi de aplicațiune normală e supusă unei critici serioase.

Deprinderea publicului atît cu operele similare editate în străinătate cu toată pregătirea profesională necesară și în ireproșabilă înfățișare tehnică cît și cu ultimele lucrări juridice apărute în țara noastră în condiții, cari sunt în totul la nivelul editurilor occidentale, — e suficient să ne referim la reeditarea cursului de drept penal de Tanoviceanu, la codul civil adnotat de d-nii Hamangiu și Georgean sau la Legea timbrului adnotată de d-l Corneliu Botez, de ex. — îngreunează atît hotărîrea de a adnota o lege cît și puțința editării.

„După părerea noastră“, spun cu drept cuvînt d-nii Mănescu și Stoenescu, „un Cod adnotat astfel cum dorim să-și ocupe cît mai larg locul în știința dreptului, nu trebue să fie o simplă colecțiune și clasare, ci un expozit cît mai complet de doctrină, confirmat de către adevăratele autorități, asupra unei materii determinate și așa întocmit ca să lămurească cît mai multe chestiuni, dîndu-se chiar soluțiuni la unele nediscutate“.

Cît privește jurisprudența, astăzi nu mai încapă îndoială că ea este un adevărat comentariu al legii și singurul care pune în pasul vremii adesea pe legiuitorul întîrziat“.

O primă sfortare deci: Aceea de a fi citit, controlat și extras tot ce s'a scris în legislația, doctrina și jurisprudența națională și străină asupra unei chestiuni de drept. Numai cei ce au întreprins vreodată o astfel de operă, cunosc dificultatea și enorma cheltuială de timp și să nu trecem cu vederea în vremurile de azi — de bani — necesare pentru procurarea întregului material bibliografic, extragerea fișelor, controlul indica-

57) Bul. Cas. 1904 p. 1047; idem 1907 p. 685.

58) Bul. Cas. 1914 p. 649.

59) Legea din 13. III. 1925 și reg. din 15. 4. 1925. Vezi Hamangiu

60) Jurispr. Rom. 1922, p. 249.

61) Jurisprudența Română. 1922, pag. 249.

*) Depozitul la Curierul Judiciar care servește la cerere orice cărți de drept.

fiilor (nu totdeauna exacte) și clasarea metodică a cu-
legerii. Căci cea dintâi datorie a unui adnotator e pe-
de-oparte să dispenseze pe cititor de nevoia de a mai
citi ceva din ce s'a scris până în clipa adnotării, iar
pe de alta să redea materialul adnotat (împreună cu
sursele lui) într-o atât de metodică clasare, încât citi-
torul să găsească imediat — dintr-o simplă răsfoire a
indexului — ceea ce caută.

Acestei sforțări de ordin intelectual i se adaugă cele
de ordin tehnic. O carte nu mai poate apare azi ori-
cum. Ea trebuie să fie ireproșabil și luxos tipărită pen-
tru a fi ușor citită și conservată.

Și eroismul celor ce editează azi cărți de drept tre-
buie măsurat cu numărul atât de redus al cititorilor și
cu persepectiva ca opera de unificare să facă inutile
atâta sforțare și atâta cheltuială.

Cartea d-lor Mănescu și Stoenescu ne dă din toate
aceste puncte de vedere, o deplină satisfacție.

Apărută în condiții tehnice cari o fac dela primul
aspect atrăgătoare și scrisă într-un stil sobru dar curgă-
tor, opera d-lor Mănescu și Stoenescu poate fi con-
siderată de cei mai pretențioși cititori drept un model
al genului.

Autorii nu și-au economisit nici o ostenedlă. Au re-
dat în primul rând tot materialul legislativ românesc,
al provinciilor unite și al principalelor țări occidentale.
(Anexe, p. I, CXXXIII și p. 99-114).

Au plasat apoi chestiunea specidă a „expropriării
pentru utilitate publică” în cadrul marelui chestiunii a
dreptului de expropriere, pe care l-au analizat la lu-
mina evoluției sale istorice (p. 38-48), a substratului
său juridic-social (p. 49-51) și a constituției actuale (p.
51-54).

Textul legii de expropriere pentru cauză de utilitate
publică (a vechiului regat) urmează apoi (p. 127-365),
având sub fiecare articol o explicațiune doctrinală (cu
referințe la tratatul Avinianu și cele străine, în special
franceze) și un extras al jurisprudenței noastre la zi.

Autorii au înțeles însă că rolul lor nu trebuie să se
reducă la o simplă redare completă și metodică a pă-
rerii altora. În preziua operei de unificare legislativă,
au înțeles că e de datoria lor să-și dea și contribuția
lor la o bună legiferare unitară a expropriării. În a-
cest scop (p. 365-375 și în special 370-375), autorii ple-
când dela considerațiunea că textul legii vechiului re-
gat poate servi de fundament al unei legi pentru Ro-
mânia întregită, expun lacunele vechii legi și fac pro-
puneri pentru o cât mai bună redactare de lege ferenda.

În fine, spre a face cât mai utilă opera lor, autorii
dau un formular al actelor cerute de aplicarea legii de
expropriere (p. CVII-CXXX).

* * *

„In aceste vederi”, zic d-nii Mănescu și Stoenescu,
„este întocmită prezenta lucrare”.

„De își va ajunge scopul ca să fie real utilă acelor
ce pledează precum și acelor ce judecă, ne vom consi-
deră pe deplin răsplătiți de munca depusă”.

Îi putem asigura că și-au ajuns scopul: au făcut o
lucrare interesantă și de real folos.

Le urăm numai să găsească primirea pe care o me-
rită, și nu ne indoim că prima ediție va fi fost de mult
epuizată înainte ca opera de unificare să fi fost înfăp-
tuită.

Iar dacă simpla expunere de mai sus va avea efec-
tul de a deșteptă cititorilor revistei noastre și autorită-
ților curiozitatea de a-și procura lucrarea d-lor Măi-
nescu și Stoenescu, — ne vom considera, la rândul

nostru, satisfăcuți de a le fi făcut un sincer serviciu:
acela de a le fi pus în mână o carte indispensabilă ori-
cărui jurist.

ALEX. VELESCU

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 26 Noembrie 1926.

Președinția d-lui AL. ALESSIU Consilier

Ion Mihai cu Zamfira Petrache D. Nicolae

Decizia No. 4316

Accelerarea judecăților. Apel. Neindicarea numelui
și a pronumelui. Nu este sancționată cu nulitatea a-
pelului. Art. 37 și 35 al. a și b din lege.

Apel. Probe pe cari se întemeiază. Dacă aceste probe
sunt tot cele dela prima instanță, pot să nu fie indi-
cate în cererea de apel. Art. 35 lit. d. și 37 al. 2 din
lege.

1) Disp. art. 37 din legea pentru accelerarea judecării
proceselor, după care dintre indicațiunile pe care art.
35 al. a, b, și c, le impune a fi cuprinse în cererea de
apel, numai aceia privitoare la arătarea numelui inti-
matului nu atrage nulitatea apelului, — această disp. se
referă la indicarea atât a numelui cât și a pronumelui
intimatului, pentru că aceste două indicațiuni neser-
vind și nefiind cerute decât pentru a se individualiza
partea intimată și cum o atare individualizare nu poate
rezulta decât numai din arătarea ambelor indicații,
nu există nici o rațiune ca legiuitorul să fi făcut între
ele o distincție din punctul de vedere al sancțiunii o-
bligăției de a fi arătate prin cererea de apel.

2) Dispoziția din art. 35 al. d, legea accelerării po-
trivit căroră partea apelantă este obligată a indica prin
cererea de apel probele pe cari se întemeiază în men-
ținerea apelului său, nu se referă la probele adminis-
trate înaintea primei instanțe, căci sunt cunoscute in-
timatului și dobândite cauzei.

Prin urmare instanța de apel s'a putut întemeia în
speță pe probele administrate de apelant la prima ins-
tanță.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l
consilier Al. Iuca, pe d-l av. Gheorghiu în susținerea
motivelor de casare în lipsa intimatului, și

Deliberând,

Văzând motivele de casare în cuprinderea următoare:

„Violarea art. 1 și 3 legea accelerării judecăților și art. 35
al. D. și 37 legea accelerării. — Nulitatea apelului pe motiv
că în petiția de apel nu s'a arătat numele, pronumele, domi-
ciliul ori reședința intimatului, și nu s'a arătat probele de care
s'a servit și se servește precum și teineirile de fapt și de drept”.

Având în vedere sentința atacată din care rezultă că,
judecătoria ocolului rural Călărași prin cartea de ju-
decată nr. 880-925 respingând ca nesustenută o acțiune
posesorie intentată de intimata din recurs: Zamfira
Dumitru Petrache Nicolae în contra recurentului de
azi: Ion Mihai, s'a făcut apel de către reclamantă apel
pe care Tribunalul Ialomița II-a l-a admis prin sen-
tința atacată cu recurs; că, recurentul Ion Mihai,
nu s'a prezentat înaintea Tribunalului, însă a depus
la dosar o întâmpinare conform prevederilor legii pen-
tru accelerarea judecării proceselor pretinzând între
alte că, apelul este nul pentru că în petițiunea de
apel nu s'a arătat pe de o parte numele, pronumele și
domiciliul intimatului și pe de altă parte nu s'au a-
rătat probele de care se servește; că, Tribunalul exa-

minând aceste obiecțiuni, arată că, conform art. 37 din legea citată, neindicarea numelui intimatului nu atrage nulitatea apelului, iar indicarea dovezilor pe care se întemeiază apelantul în susținerea apelului său sunt prevăzute în motivele de apel cari au fost comunicate intimatului;

Având în vedere că, prin motivele de casare se impută Tribunalului că prin soluțiunea sa a violat dispozițiunile art. 1, 3, 35 alin. d, și 37 din legea citată, deoarece art. 37 care prevede că neindicarea numelui intimatului nu atrage nulitatea apelului se referă numai la numele de botez, iar nu și la numele de familie, nume care nici el nu fusese indicat prin petiția de apel și apoi pentru că, nu se arată prin apel motivele de drept și probele de care se servește;

Considerând că, dispozițiunile art. 37 din legea pentru accelerarea judecării proceselor, după care dintre indicațiunile pe care art. 35 alin. a, b și c le impune a fi cuprinse în cererea de apel, numai aceia privitoare la arătarea numelui intimatului nu atrage nulitatea apelului, — această dispozițiune se referă la indicarea atât a numelui cât și a pronumelui intimatului, pentru că aceste două indicațiuni neservind și nefiind cerute decât pentru a se individualiza partea intimată și cum o atare individualizare nu poate rezultă decât numai din arătarea ambelor indicații, nu există nici o rațiune ca legiuitorul să fi făcut între ele o distincție din punctul de vedere al sancțiunei obligației de a fi arătate prin cererea de apel.

Că, dar, prima parte a motivelor de casare, prin care se susține că, legiuitorul a sancționat neindicarea în cererea de apel a pronumelui intimatului, — spre deosebire de neindicarea numelui lui, — prin nulitatea apelului este neîntemeiată.

Considerând că, înaintea Tribunalului recurentul nu a obiectat nimica cu privire la neindicarea motivelor de drept ale apelului prin însăși petiția de apel;

Că, întrucât, această obiecțiune nu poate fi ridicată întâia oară înaintea instanței de recurs, urmează că și această parte a motivelor de casare este a se respinge.

Considerând că, dispozițiunea din art. 35 alin. d. din aceeași lege privitoare la obligarea părții apelante de a indica prin cererea de apel probele pe cari se întemeiază în susținerea apelului, cum și sancțiunea acestei obligații prescrisă prin art. 37 alin. 2, conform căreia partea nu se poate servi înaintea instanței de alte probe decât acelea invocate prin cererea de apel, — aceste dispozițiuni nu se referă la probele cari au fost administrate înaintea primei instanțe, și cari fiind dobândite cauzei și cunoscute părții intimată, nu există pentru ele nici o rațiune a mai fi indicată prin cererea de apel; pentru că o atare indicare este cerută numai în scopul de a se preveni intimatul asupra mijloacelor de probațiune ce se vor întrebuința de apelant și de a-l pune, deci, în situația de a-și pregăti apărarea necesară.

Considerând că, în speță este exact că, apelanta — intimată din recurs — nu a indicat prin cererea de apel probele de care înțelege a se servi, însă, întrucât din sentința atacată se constată, instanța de apel nu s'a întemeiat decât pe acele probe invocate de apelantă care fuseseră administrate înaintea instanței prime, urmează că, nu i se poate imputa din acest punct de vedere o violare a art. 35 și 37 legea citată.

Că, deci, devenind neîntemeiate toate susținerile făcute prin motivele de casare, recursul câtă a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 18 Octombrie 1926

Președinția d-lui D. G. TĂZLĂUANU, Președinte

D. R. Ioanițescu cu Ministerul de Domenii.

Decizia No. 872

Acte de guvernământ. Acte de tutelă administrativă. Caracterizare. Disolvare de cameră agricolă. Nu este act de guvernământ, nici de tutelă administrativă.

Din cuprinsul art. 2 precitat rezultă că, legea nu definește care anume act se poate numi act de guvernământ, ci dă numai exemple de asemenea acte. De altfel nici știința dreptului și nici jurisprudența nu definesc și nu circumscriu sfera actelor de guvernământ, rămânând deci în sarcina instanțelor judecătorești facultatea de a constata, pentru fiecare caz în parte, dacă este vorba de un asemenea act adică dacă el este făcut în vederea unui interes general privitor la ordinea publică, siguranța statului internă, sau externă, sau alte cerințe de ordin superior și reclamat de existența unui pericol iminent pentru stat.

Disolvarea unei camere agricole nu constituie un act de guvernământ. Ea nu poate constitui nici un act de tutelă administrativă de oarece camerele agricole sunt instituțiuni alese și autonome.

Curtea,

Ascultând cerirea raportului făcut în cauză pe d-l av. Pompiliu Ioanițescu în dezvoltarea motivelor de recurs și pe d-l av. Gorschi în combateri și

Deliberând

Asupra motivelor de recurs, în cuprinsul următor:

„Violarea art. 1, 2 și 3 din legea pentru contenciosul administrativ, promulgată la 23 Decembrie 1925, prin exces de putere și denaturarea faptelor

„In adevăr, Curtea de apel, îmi respinge ca inadmisibilă acțiunea, socotind faptul disolvării drept act de guvernământ și în al doilea rând că intră în categoria actelor supuse controlului autorității superioare, adică ar fi cazul tutelei administrative.

„Curtea ajunge la această soluție prin aplicarea greșită a teoriei actelor de guvernământ și a principiului tutelei administrative.

„Nu este act de guvernământ pentru că faptul disolvării unei Camere agricole, nu poate fi, prin natura lui, politic, nici lăsat la facultatea statului să-l facă sau nu

„Analogia cu dizolvarea unei persoane juridice de interes privat, nu-și are aplicația aci, deoarece asemenea disolvare este o excepțiune în afara actului de guvernământ și care nu poate fi întinsă la cazul nostru. Nu este și nu poate fi act de tutelă administrativă, pentru că Camerele de agricultură sunt organe autonome, care au la bază electivitatea — sufragiile cetățenilor, — și legea prin dispozițiuni clare le garantează această autonomie”.

Având în vedere că, prin decizia Nr. 160-1926, atacată cu recurs, Curtea de apel din București s. II, a respins ca inadmisibilă acțiunea în contencios intentată de d. D. R. Ioanițescu personal și în calitate de membru și președinte al Camerei agricole a jud. Ilfov, contra decretului nr. 1440 din 1926, prin care a fost disolvată Camera agricolă a jud. Ilfov.

Având în vedere că, pentru a ajunge la această soluțiune, Curtea de apel argumentează pe deoparte că, actul de disolvare săvârșit de ministerul de Domenii, este un act de guvernământ, iar pe de altă, că, este un act de tutelă administrativă și conchide că, în ambele ipoteze, actul nu poate fi atacat cu acțiune în contencios.

Având în vedere că, este adevărat că art. 2 din legea contenciosului administrativ, exceptează dela controlul justiției actele de guvernământ, iar art. 3 din aceeași lege exceptează pe cele de tutelă administrativă.

Că, deci, este a se ști, dacă în speță, este vorbă fie de un act de guvernământ fie de un act de tutelă administrativă, spre a se putea stabili dacă recursul este sau nu fondat.

Având în vedere că în conformitate cu art. 2 din legea contenciosului administrativ, prin acte de guvernământ se înțelege măsurile luate pentru ocrotirea unui interes general, privitor la ordinea publică, la siguranța statului, internă sau externă, sau la alte cerințe de ordine superioară cum ar fi declararea stărei de asediu, faptele de război care ar rezulta dintr-o forță majoră sau din necesitățile imediate ale luptei; toate actele de comandament cu caracter militar, executarea și interpretarea tratatelor și convențiunile diplomatice, măsurile împotriva epidemiilor, epizootiilor, inundațiilor, foametei, turburărilor interne, naturalizarea, actele prin care se disolvă persoanele juridice, sau li se interzic funcționarea conform legii speciale, extrădarea străinilor și actele de aceeași natură;

Considerând că, din cuprinsul acestui text rezultă că legea nu definește care anume act se poate numi act de guvernământ ci dă numai exemple de asemenea acte.

Că, de altfel, nici știința dreptului, și nici jurisprudența nu definesc și nu circumscriu sfera actelor de guvernământ, rămânând deci în sarcina instanțelor judecătorești facultatea de a constata, pentru fiecare caz în parte, dacă este sau nu vorba de un act de guvernământ, adică actul să fie făcut în vederea unui interes general privitor la ordinea publică, la siguranța statului internă sau externă, sau la alte cerințe de ordine superioară, și să fie reclamat de existența unui pericol iminent în care s'ar afla statul, căci aceasta este rațiunea pentru care legiuitorul, când înșiră prin art. 2 câteva exemple de acte care prezintă caracterul de iminență mai adaugă cuvintele „și actele de aceeași natură”, adică prezentând același caracter de iminență și de gravitatea pericolului în care s'ar găsi statul.

Că, prin urmare este a se ști dacă dizolvarea Camerelor agricole, constituie un act în sensul art. 2 citat mai sus.

Având în vedere că din cuprinsul legii din 1925, prin care s'au înființat Camerele agricole rezultă că ele își iau ființă prin voința alegătorilor, având de scop apărarea unui factor economic: agricultura, cu anexele ei, iar art. 33 din aceeași lege, prevede că Ministerul nu are dreptul să le dizolve decât în cazurile anume specificate de acest text și pentru motive bine stabilite, pe baza unei anchete prealabile, făcută de o anumită comisiune, luându-se și avizul conform al uniunii Camerelor de agricultură.

Considerând că, din faptul că legiuitorul, prin art. 33 limitează cazurile când Camerele agricole pot fi dizolvate, supunând în același timp actul dizolvării la îndeplinirea unor anumite condițiuni formal prevăzute de lege, rezultă evident de aci că, legiuitorul a înțeles să ridice Statului dreptul de a le dizolva după suverana apreciere și oricând ar crede de cuviință și deci ca atare față de instituțiunea Camerelor agricole, statul n'are căderea de a face acte de guvernământ propriu zise.

Că, deci, în mod greșit și cu violarea legii, Curtea de apel din București a considerat ca act de guvernământ dizolvarea de către ministerul agriculturii a Camerei

agricole din județul Ilfov, așa că din acest punct de vedere recursul este fondat.

Având în vedere că, precum s'a arătat mai sus, Curtea de apel a considerat dizolvarea Camerei agricole a jud. Ilfov și ca un act de tutelă administrativă;

Considerând că, prin act de tutelă administrativă se înțelege controlul pe care o autoritate administrativă superioară, îl exercită asupra unei autorități sau instituțiuni dependente de acea autoritate; că însă, acest control trebuie înțeles în sensul că, autoritatea superioară intervine în lucrările autorității dependente pentru a completa capacitatea de lucru a acesteia din urmă, ceea ce înseamnă că autoritatea dependente poate lucra valabil numai prin completarea capacității sale sau cu intervenția și controlul exercitat de autoritatea superioară.

Considerând că, în speță, din cuprinsul legii din 1925, a Camerelor agricole, rezultă că, ele sunt autonome, fiind alese, iar nu creiate de minister, lucrând singure din inițiativă proprie, fără să aibă nevoie de vreo completare de capacitate prin intervenția Ministerului de agricultură; că deci, în asemenea situațiune creiată de legea prin care au fost instituite, nu se poate spune că ministerul de agricultură exercită asupra Camerelor agricole o acțiune de autoritate tutelară când procede la dizolvarea lor, ci un act de autoritate pe care legea constitutivă a Camerelor agricole îl prevede anume și-i determină condițiunile și modalitatea de aplicare.

Că, așa fiind, Curtea de apel a violat legea când a hotărât că, este vorba de un act de tutelă administrativă, astfel că recursul și din acest punct de vedere este fondat și urmează a fi admis, trimițându-se dosarul Curții de apel din București, spre a judeca fondul.

Pentru aceste motive Curtea admite recursul, casează etc.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 16 Februarie 1927

Președinția d-lui GH. V. BUZDUGAN, Prim-președinte

Vasile Melinte cu Ministerul Justiției

Decizia No. 168

Legi de ordine publică. Conflicte derivând din. Nu pot fi soluționate pe baza recunoașterii făcute de părți a principiilor legii. Aplicație la legea de organizare judecătorească.

Magistrați stabili. Acțiune disciplinară. Dreptul Ministrului a soluționa singur această acțiune însă numai în privința pedepselor ce legea îl autoriză. Art. 139 și 193 legea de organizare judecătorească.

1) *Chiar dacă în acțiunea sa de contencios administrativ, recurentul a recunoscut dreptul ministrului de a dispune, pe baza art. 139 legea de organizare judecătorească, destituirea sa din funcțiunea de substitut de Procuror, Curtea nu putea rezolva o asemenea chestiune dintr-o lege de ordine publică cum este legea de organizare judecătorească, pe temeiul unor recunoașteri sau tranzacțiuni ale părților, ci trebuia să o discute în drept și să o rezolve pe temeiul textelor de lege aplicate la faptele constatate.*

2) *Dreptul pe care ministrul justiției îl are pe baza art. 139 și 193 legea de organizare judecătorească, de a rezolva singur acțiunea disciplinară contra magistraților stabili, nu poate fi exercitat decât în limitele strict determinate de lege. Prin urmare ministrul, neavând dreptul de a destitui pe un asemenea magistrat, măsură sa în acest sens, este ilegală.*

Curtea,

Complectându-se conform art. 15 din legea sa organică, s'a luat în cercetare recursul făcut de Vasile Melinte contra deciziei Nr. 106-926 a Curții de apel Iași secția II-a în proces cu Ministerul Justiției, și

Deliberând,

Asupra motivului 3 de casare.

3) Violarea art. 139 și 193 din legea de organizare judecătorească întrucât Curtea de Iași n'a ținut seamă de motivul rezultat din dezvoltările noastre că Ministerul de Justiție n'are în exercițiul acțiunii sale de control și disciplină decât dreptul de a transfera, suspendat sau înlocui pe magistrați stabili, iar nu și de a-i destitui, căci membrii parchetului sunt în adevăr la dispoziția Ministerului în ce privește funcțiunea lor, ei pot fi astfel scoși sau înlocuiți din funcțiunea ce ocupă după aprecierea Ministerului care este șeful lor responsabil. Dar aceasta nu înseamnă că Ministerul poate scoate pe un asemenea magistrat din însăși corpul judecătoresc; asemenea măsură rămâne în sarcina exclusivă a Consiliului superior al Magistraturei ca organ de judecată și numai în al doilea rând în căderea Ministerului ca organ de execuție.

Că independent de căderea ce se pretinde că am recunoscut noi Ministerului în această privință, dreptul vine de la lege nu din recunoașterea părților, și aci se poate desprinde din discuția art. ce am făcut în instanță care este dreptul Ministerului, și mai ales că la mijloc fiind o chestiune de ordine publică, „nulla poene sine lege“ pe care Curtea era obligată să o ridice din oficiu chiar dacă nu am fi discutat-o, dar mai ales când n'am discutat sub diferitele lui aspecte art. 139 și 193 din legea organizării judecătorești, sediul chestiunii în această privință, din care rezultă care este dreptul Ministerului; că deci numai prin violarea acestor texte de lege, Curtea de apel din Iași mi-a respins acțiunea.

Având în vedere că prin deciziunea atacată, Curtea de apel, ca instanță de contencios administrativ, a respins acțiunea recurentului, care a cerut anularea ca ilegală a destituirii sale din funcțiunea de substitut de procuror la Trib. Fălciu și reintegrarea în drepturile sale.

Că pentru a decide astfel Curtea de apel s'a întemeiat în prim rând, pe recunoașterea recurentului că Ministerul Justiției are dreptul de a destitui pe magistrați amovibili sau stabili.

Având în vedere că atât înaintea Curții de apel cât și azi în recurs prin motivul de casare mai sus reprodus, recurentul a invocat în sprijinul cererii sale dispozițiunile art. 139 din legea organizării judecătorești, arătând că sub raportul aplicației acestui text de lege măsura Ministerului este arbitrară.

Că este adevărat că în concluziunile orale înaintea instanței de fond consemnate în jurnalul Nr. 1622-926, recurentul a insistat în deosebi asupra greșitei aprecieri a faptelor imputate, admițând ipotetic că Ministerul ar avea exercițiul integral al acțiunii disciplinare, inclusiv dreptul de destituire, în ce privește pe magistrații amovibili; că însă nu este mai puțin adevărat și aceasta rezultă clar din însuși cuprinsul aceluși jurnal și din concluziunile scrise ale Ministerului depuse la Curtea de apel, că discuțiuni contradictorii au avut loc înaintea acelei instanțe, chiar și pe tema inadmisibilității dreptului de destituire din partea Ministerului; ori această chestiune de pură interpretare a legii organizării judecătorești — lege de ordine publică — nu putea fi rezolvată de Curte pe temeiul unor pretense recunoașteri sau transacțiuni a părților litigante, ci trebuia discutată în drept și soluționată pe temeiul textelor de lege aplicate la faptele constatate.

Că dar sub acest punct de vedere motivul III de casare este întemeiat.

In fond,

Având în vedere că potrivit art. 139 și 193 din legea organizării judecătorești, Ministerul Justiției — în principiu este singur în drept a soluționa acțiunea disciplinară îndreptată contra magistraților stabili prevăzuți de art. 138; că însă acest drept Ministerul nu-l poate exercita decât în limitele strict determinate de lege, neputând pronunța decât pedepsele pe care legea îl autoriză în mod formal.

Considerând că, prin art. 139 mai sus citat, Ministerul nu este autorizat să aplice Magistraților stabili ca pedeapsă privativă, de funcțiune, decât: suspendarea pe timp limitat, și „înlocuirea“, care în accepțiunea proprie a cuvântului nu înseamnă decât o îndepărtare din funcțiune a magistratului — pe timp nedeterminat — dar fără interdicțiunea de a fi reprimit în corpul magistraturei și fără pierderea eventual, a dreptului de pensiuine.

Considerând că în specie Ministerul Justiției aplicând recurentului pedeapsa gravă a destituției, care implică decăderile mai sus arătate (art. 181) prin aceasta a depășit dreptul ce i-se conferă de lege în materie de acțiune disciplinară săvârșind astfel un act ilegal.

Că dar cererea de a se anula acest act și de a se reintegra recurentul în drepturile sale este întemeiată și urmează a fi admisă.

Pentru aceste motive, Curtea admite, etc.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI, SECT. III

Audiența dela 25 Iunie 1927

Președinția d. N. JAC CONSTANTINESCU consilier

Gr. F. Dumitrescu cu Ministrul de Justiție

Deciziunea civilă No. 192

Contencios administrativ. Magistrat. Condițiuni cerute spre a fi înaintat. Art. 120 și 149 din legea de organizare judecătorească.

Un magistrat, chiar dacă ar întruni condițiunile cerute de lege spre a putea fi înaintat, totuși acest fapt nu constituie, după lege, o obligațiune pentru minister de a face înaintarea la cererea lui, deoarece, pe lângă acele condițiuni, legea mai cere recomandarea consiliului superior al magistraturei, iar ministerul are facultatea să aleagă dintre cei recomandați pe cel ce îl va găsi mai meritos fiind suveran în aprecierea sa.

Curtea,

Asupra acțiunii de contencios administrativ intentată de către Grigorie F. Dumitrescu, magistrat din Târgoviște cu petiția înreg. la nr. 1939 din 1927.

Având în vedere desbaterile urmate, actele și concluziunile scrise ale părților.

Având în vedere că reclamantul în calitatea sa de magistrat-judecător al ocolului mixt Târgoviște — se plânge prin acțiunea sa că nu a fost înaintat potrivit vechimei și meritului. la gradul cuvenit după legea de organizare judecătorească și cere ca să-i se recunoască dreptul la gradul de președinte pe loc dela data împlinirii condițiilor legale adică dela 28 Ianuarie 1925, invocând în sprijinul cererii sale dispozițiunile art. 100, 149 al. 5, 6, 7 și 8, 122 și 123 din legea pentru organizarea judecătorească.

Considerând că legea de organizare judecătorească prin art. 120 prevede că înaintările în magistratură nu se pot face decât conform avizului consiliului superior al magistraturei, care este obligat în recomandările sale, să țină seamă, pe lângă îndeplinirea condițiilor de înaintare și de no-

tele calificative ce se găsesc cuprinse în cazierul individual ale magistraților, iar prin art. 149 prevede că judecătorii de ocol, care se vor distinge în îndeplinirea atribuțiilor lor, vor putea fi înaintați pe loc la gradul de președinte de tribunal după un stagiul de 6 ani și că aceste înaintări se fac pe baza avizului conform al Consiliului superior al magistraturii, ca și în cazurile prevăzute de art. 120.

Considerând că din aceste texte de lege rezultă că, chiar dacă reclamantul ar întruni condițiile cerute de lege pentru a putea fi înaintat la gradul cerut, totuși acest fapt nu constituie o obligațiune după lege pentru minister de a face înaintarea, fie la cererea reclamantului, care pretinde că întrunește condițiile cerute de lege, sau altfel, deoarece Ministerul, potrivit dispozițiilor legii, cu privire la înaintări în funcțiunea de magistrat, are facultatea să aleagă dintre cei recomandați la înaintare de Consiliul Superior al magistraturii, pe cel ce îl va găsi mai meritos a fi înaintat, Ministerul fiind suveran în aprecierea sa asupra multiplelor condițiuni, ce trebuiesc întrunite de un magistrat pentru a fi înaintat nu numai la vechime, ci și la merit după cum cere legea.

Că dacă Ministerul nu a găsit cu cale a face alegere la înaintare în persoana reclamantului nu i se poate face nici o imputare, în speță nefiind vorba de nici o dispozițiune, luată în contra reclamantului de către minister, care să-i dea drept a se plânga pe calea acțiunii prevăzute de legea pentru contenciosul administrativ, mai ales că reclamantul nu se găsește în prevederile art. 120 din legea pentru organizarea judecătorească întrucât nu a dovedit că a figurat de trei ori consecutiv pe listele de recomandare întocmite potrivit zisei legi, caz numai în care Ministerul e obligat să numească pe un asemenea magistrat.

Că față de cele expuse, Curtea găsește nefondată acțiunea și o respinge ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge.

(ss) *Jac Constantinescu, N. N. Ioanid, P. Teodorescu.*

Grefier (ss) *Chiru*

TRIBUNALUL IALOMIȚA SECȚIA I-a

Audiența de la 9 Mai 1925

Președinția d-lui AUREL TEODORESCU, Prim-președ.

J. N. Dădărlad cu G. Petrovici

Sentința Corecțională No. 514

Ulragiu. Comis în audiență contra unui avocat în exerciciul funcțiunii. Competința. Dacă este aplicabilă legea micului parchet? Ce se înțelege prin expresia „Tribunalul se va pronunța fără să se ridice de pe loc”. Cuvântul „minți” adresat unui avocat care pledează. Dacă constituie o expresiune ultragiantă. Art. 177 pr. pen., art. 1 și 2 legea micului parchet, art. 182 cod. pen. Art. 76 legea p. organizarea și unificarea corpului de avocați.

1. Delictul comis de un inculpat, în instanță, în timpul pledoariei unui avocat, potrivit art. 76 legea corp. de avocați este asimilat ultragiumului ce i se aduce unui funcționar public, și deci potrivit art. 177 pr. pen. este de competența Trib. de a-l judeca.

2. Legea micului parchet nu este aplicabilă în speță, fiindcă este vorba de un delict comis în audiență, care se judecă mult mai repede decât pe calea micului parchet.

3. Legiuitorul prin expresiunea „Tribunalul se va pronunța fără să se ridice de pe loc” nu se poate interpreta în sensul că Tribunalul nu poate să suspende ședința spre a delibera asupra incidentelor ce se ridică înainte de intrarea în fondul procesului.

4. Cuvântul „minți” adresat unui avocat în timpul pledoariei de către partea adversă are un caracter ultragiant și deci persoana care l-a pronunțat este pasibilă de pedeapsa prevăzută de art. 182 cod. pen.

Inculpatul prin avocații P. Donciu, St. Bogdănescu, Z. Bârlan și V. Roșteanu, reclamantul prin avocat I. Bătrânu.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de d-nii apărători ai inculpatului de a se declina competența judecării procesului penal de față;

Ascultând pe părți în susțineri și pe d-l Prim-Procuror în concluziuni;

Având în vedere că delictul imputat, a fost comis de inculpat în instanță în timpul pledoariei reclamantului, apărătorul părții civile Banca Viticolă a României, care conform art. 76 din legea de organizare și unificarea corpului de avocați, este asimilat în privința respectului ce i se datorește și sancțiunii penale al oricărei ultragium ce i s'ar aduce funcționarului public;

Considerând că avocatul prin profesiunea sa, care are de scop să lumineze chestiunile de drept care se aduc în fața instanțelor judecătorești, fiind un colaborator tot așa de prețios ca și magistratul, la împărțirea dreptății nu poate fi asimilat cu altă categorie de funcționari publici decât cu însuși magistratul;

Considerând că, potrivit dispozițiilor art. 177 proc. penală, dacă delictul corecțional, cum este speța, se comite în timpul audienței, tribunalul va constata și aplica delictului fără a se ridica de pe loc pedepsele prescrise după lege;

Deci astfel fiind, incidentul ridicat privindu-se ca nefondat urmează a fi respins ca atare;

Având în vedere și cererea făcută de către partea civilă prin d-l avocat I. Bătrânu de a se proceda la judecarea acestui proces potrivit art. 1 și 2 din legea micului parchet;

Având în vedere că art. 2 din legea privitoare la instrucția și judecarea în fața instanțelor corecționale a flagantelor delictelor prevede, că procurorul va trimite, pe infractorul prins în flagrant delict, înaintea judecătorului competent, putând să emită contra acestuia și un mandat de arestare numai în cazul când pedeapsa este de minimum 3 luni;

Că art. 182 și 183 din codul penal care sancționează ultragiumul adus funcționarilor prevede pedeapsă în cea ce privește minimum ei sub 3 luni de zile;

Că în asemenea caz procurorul n'ar putea să emită mandat de arestare contra infractorului și astfel legea micului parchet nu ar avea eficacitatea trebuitoare;

Având în vedere că legea micului parchet este născută din nevoia de a concilia interesul societății ca vinovatul să nu scape de a fi pedepsit imediat, căci cu cât pedeapsa va urma mai repede săvârșirii infracțiunii cu atât represivitatea este mai eficace și mai exemplară;

Că sus menționata lege privește numai infracțiunile săvârșite în afara de sala de ședință a Curților și Tribunalelor, deoarece în cea ce privește aceste din urmă infracțiuni întru cât legea micului parchet nu prevede nimic a rămas în vigoare art. 177 din procedura penală care arată că: Dacă se comite un delict corecțional în locul și în timpul audienței Președintele va face proces verbal despre faptul întâmplat, va asculta pe prevenit și pe martori și tribunalul va aplica, fără a se ridica de pe loc pedepsele prescrise de lege.

Că astfel fiind judecarea unor astfel de delictelor se va face mult mai repede decât dacă s'ar urma calea legii micului parchet care după cum am arătat nu poate fi aplicabilă în speță.

Pentru aceste motive, Trib. respinge ca nefondat incidentul etc.

Tribunalul,

În ce privește incidentul ridicat de d-l St. Bogdănescu din partea inculpatului, că tribunalul nu s'a conformat întoc-

mai dispozițiilor art. 177 pr. p. deoarece nu s'a pronunțat „fără a se ridica de pe loc” după cum prevede art. sus citat, a suspendat ședința să delibereze așa că ar trebui să se desiste din acest proces și să-l trimită pe calea ordinară;

Având în vedere că un text de lege nu trebuie interpretat „ad litteram” ci trebuie văzut în spiritul și intenția legiuitorului cu alte cuvinte, că art. 177 proc. penală pentru motivul că procesul să se judece imediat pentru ca infractorul să-și ia pedeapsa cuvenită și pentru a nu dispăre probele, a prevăzut ca tribunalul să se pronunțe de îndată „fără a se ridica de pe loc”.

Că prin această expresiune „fără a se ridica de pe loc” legiuitorul nu a înțeles să ia dreptul magistratului de a delibera asupra unei chestiuni asupra căreia încă nu e lămurit;

Având în vedere că tribunalul când a suspendat ședința, nu intrase în judecarea fondului ci a făcut-o pentru a delibera asupra incidentului ridicat de inculpat prin avocații săi: „Că tribunalul nu este competent a judeca această infracțiune ci trebuie trimisă la judecătorul de ocol”.

Având în vedere că tribunalul poate să delibereze asupra chestiunilor asupra cărora nu este luminat, nu numai câteva minute în Camera de Consiliu cum a fost în speță ci poate să amâne pronunțarea până la 8 zile chiar, fie asupra procesului fie asupra incidentelor ce se ridică.

Considerând că nimeni nu poate susține enormitatea că tribunalul trebuie să judece și să pronunțe de îndată asupra fondului unui proces „fără a se ridica de pe loc”, rămânând ca asupra incidentelor ridicate în „limine litis” să se pronunțe mai târziu după ce va fi deliberat asupra temeiniciei acestor incidente.

Pentru aceste motive, Trib. respinge ca nefondat incidentul, etc.

In fond :

Având în vedere că faptul ce se pune în sarcina inculpatului I. N. Dădărlad și pentru care este dat judecăței e că, azi în instanță în timpul ce se pleda procesul în care se inculpa pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 322, 323 c. p. și d-l avocat Gh. Petrovici apăra interesele părții civile Banca Viticolă a României și arăta tribunalului că inculpatul înaintea războiului era un mic negustor, cu un capital de maximum 2—4000 lei, a fost întrerupt de numitul inculpat cu expresiunea „minți”;

Având în vedere că potrivit dispozițiile art. 76 din legea pentru organizarea și unificarea corpului de avocați, avocatul, în exercițiul funcțiunii, sau în localul instanțelor judecătorești de orice natură, este asimilat funcționarului public.

Considerând că avocatul prin profesia sa, care are de scop să lumineze chestiunile de drept cari se aduc în fața instanțelor judecătorești, fiind un colaborator tot așa de prețios ca și magistratul, la împărțirea dreptății, nu poate fi asimilat, cu altă categorie de funcționari publici decât cu însuși magistratul.

Considerând că în speță, din procesul verbal de la dosar dresat conform art. 177 pr. penală de d-l Prim-Președinte, se constată cu suficiență că, inculpatul a comis delictul de audiență, la adresa d-lui Petrovici avocat, prin expresiunea „minți” în timpul ce D-sa pleda și arăta tribunalului că I. N. Dădărlad, inculpatul, înaintea războiului era un mic industriaș cu un capital maximum de 2—4000 lei.

Că numitul prin expresiunea de „minți” la adresa reclamantului ce se găsea în exercițiul funcțiunii sale de avocat, a comis delictul de ultragiu în audiență.

Considerând că aceste fiind constatate pe deplin în sarcina sa, numitul inculpat prin comiterea acestui fapt, s'a făcut pasibil de penalitatea prevăzută și pedepsită de art. 182 cod penal.

Tribunalul condamnă pe inculpatul I. N. Dădărlad, comerciant din orașul Călărași, strada Grivița No. 141, să plă-

tească 15.000 (cinci spre zece mii lei) amendă în folosul statului cu aplicațiunea art. 4 din legea pentru majorarea cifrei amenzilor judecătorești în caz de neplată în termen de o lună dela rămânerea definitivă a prezentei sentințe, pentru faptul de ultragiu ce a comis în persoana reclamantului Gh. Petrovici, avocat din București.

(ss) Aurel Teodorescu, (ss) Tănase R. Tănase

Grefier, (ss) St. Zahiu

TRIBUNALUL BUZAU SECȚIA II-a

Audiența dela 30 Mai 1927

Președinția d-lui GEORGE P. DOCAN, Președinte

Efimița Stoian cu succesorii lui Manciu Sârbu

Sentința civilă No. 162

Partaj. Intervenție. Terță persoană deținătoare a bunurilor cuprinse în masa succesorală. Dacă intervenția sa e admisibilă. Soluție negativă.

1. Nu numai creditorii prevăzuți de art. 785 c. c. dar orice persoană interesată poate interveni în cursul împărțirii până când împărțirea nu a ajuns definitivă, adică până în momentul tragerei sau atribuirii definitive a loturilor.

2. Acest principiu nu se poate aplica și celui ce se pretinde proprietar și deține un bun pe care copartășii l-au înglobat pe drept sau pe nedrept în masa succesorală; căci deținând bunul și având motive de a se crede proprietarul acelui bun, cel de-al treilea nu are nici un interes a interveni în instanța partajului.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut prin petiția înreg. la Nr. 15094-926 de către Efimița G. N. Stoian cu autorizația soțului său G. N. Stoian din comuna Căndești, jud. Buzău, împotriva cărții de judecată Nr. 161-1926 a judecătoriei rurale Merei, prin care respingându-i-se intervenția făcută la acțiunea de esire din indiviziune a moștenitorilor defunctului Nonciu Sârbu, s'a procedat la tragerea și atribuirea loturilor ce completează averea succesorală;

Văzând actele și lucrările din dosar, precum și concluziile părților;

Având în vedere în fapt următoarele: În anul 1869 a încetat din viață în comuna Căndești locuitorul Nonciu Sârbu, lăsând trei copii anume: Vela I. Stoia, Ghiță Nonciu și Petrona M. Tănăsescu, precum și două bucăți de pământ în întindere de 7 pogoane și 19 prăjini cu cari numitul fusese împroprietar în anul 1864. Prin petiția introductivă de instanță reclamanta Elisabeta Vasilescu, în calitate de succesoare mai îndepărtată a lui Nonciu Sârbu a chemat în judecată pe ceilalți moștenitori ai numitului defunct anume: Pătrana Mihai N. Tănăsescu văduvă, Tudor Ion Stoia, ambii din com. Gura Nișcovului, Neculae G. Nenciu, Radu G. Nenciu, Marița Ion R. Duțoiu cu cu autorizația soțului său Ion R. Duțoiu din comuna Căndești și Ruxandra Ion Stoia văduvă din comuna Vernești pentru ca averea rămasă în indiviziune să se împartă în trei părți egale.

Prin cartea de judecată cu Nr. 176 din 1925 judecătoria a admis în principiu acțiunea constatând că averea moștenită este aceea prevăzută prin acțiune și dispunând împărțirea acestei averi în trei părți egale. Această carte de judecată a rămas definitivă, nefiind apelată de nici una din părți. Ulterior, pe când procesul se afla încă înaintea primei instanțe, Efimița Stoian apelanta de astăzi, face prin petiția din 15 Iunie 1925, o cerere de intervenție la acțiunea în partaj a succesorilor lui Nonciu Sârbu prin care pretinde să se scoată dela împărțirea două hectare de pământ cuprinse în actul de vânzare aut. la Nr. 352-921 și transcris la Nr. 695-921 de tribunalul Buzău s. I, pe care

ea le-a cumpărat dela moștenitorii lui Ghiță Nonciu, ca făcând parte din averea personală a acestuia. Înaintea judecătoriei, punându-se în discuție admisibilitatea acestei intervenții, prima instanță mai întâi a admis-o în principiu numai în scopul ca intervenienta să supravegheze regulata tragere a loturilor (încheierea din 17 Iunie 1925), apoi i-a admis eficacitate deplină independent de admiterea în principiu a partajului, permițând intervenientei să administreze probe și să pună concluziuni în fond (încheierea din 14 Octombrie 1925) și, în sfârșit, prin cartea de judecată Nr. 161-926, recunoscând că intervenția ar fi fost inadmisibilă dar neputând reveni asupra încheierii anterioare, judecătoria a respins intervenția în fond și a procedat la tragerea loturilor. În contra acestei din urmă hotărâri, intervenienta a declarat apelul de față;

Având în vedere că în ședința preliminară din 23 Mai 1927, intimații au ridicat incidentul inadmisibilității apelului, pe motiv că intervenția apelantei nu putea fi primită de prima instanță de oarece a fost făcută numai după ce hotărârea de admiterea în principiu a partajului rămăsese definitivă; că, potrivit art. 785 c. civ., 248 și 252 pr. civ. chiar dacă intervenția ar fi fost admisibilă, nu putea avea alt efect decât de a permite intervenientei să asiste la tragerea loturilor; că, în consecință, pentru că intervenienta nu putea fi parte în proces, apelul său trebuie respins ca inadmisibil;

Având în vedere că apelanta a combătut incidentul susținând că intervenția sa, deși făcută posterior rămânerei definitive a hotărârii de admitere în principiu, este admisibilă; căci, dacă ar fi socotită ca creditoare, ea are dreptul de a interveni chiar în instanța de apel; dar că ea nu trebuie considerată, pe temeiul art. 785 cod. civ. ca creditoare a copartajaților reprezentanți ai lui Ghiță Nonciu, ci ca o terță persoană, având un drept de proprietate asupra pământului ce deține; că intervenția fiind făcută pentru apărarea dreptului său de proprietate, bine a fost admisă de judecătoria, întrucât a fost făcută atunci când pricina se află înaintea primei instanțe, deci în conformitate cu art. 248 din pr. civ.;

Considerând că chestiunea de drept ce urmează a fi deslegată este aceea de a ști dacă terță persoană ce se pretinde proprietară și deține un bun cuprins în masa succesorală, poate fi admisă a interveni în cursul instanței de partaj pentru susținerea dreptului său de proprietate;

Considerând că în dorința deseori afirmată de a menține partajele odată săvârșite, legiuitorul condiceii civile a oprit pe creditorii copartajaților să atace o împărțeală efectuată în lipsa lor și pentru aceea le-a dat puțința de a interveni în instanța de partaj spre a veghea să nu fie vătămăți în drepturile lor (art. 785 cod. civ.);

Considerând că acest drept de intervenție nu trebuie mărginit numai la creditorii chirografari ai moștenitorilor, art. 785 cod. civ. neavând de scop a limita calitatea persoanelor interveniente la partaj, ci numai a interzice dreptul creditorilor de a exercita acțiunea pauliană după ce partajul s'a desăvârșit; că astfel fiind, orice terță persoană interesată, cum de exemplu cel ce a dobândit dela moștenitori anumite porțiuni din imobilele masei succesorală, poate interveni în cursul împărțelei, până când împărțeala nu a ajuns definitivă;

Considerând că atunci când împărțeala se face prin justiție dreptul de intervenție al persoanelor interesate poate fi exercitat în tot timpul efectuării partajului, adică până în momentul tragerii sau atribuirii definitive a loturilor, deci și în instanța de apel; că, față de acest principiu cuprins în art. 785 cod. civ., regulile prescise de art. 252 pr. civ. nu pot avea aplicare și de asemeni nu se poate susține nici că intervenția celor de-al treilea interesați trebuie făcută conform art. 248 al. 1 numai înaintea primei instanțe și, mai riguros încă, numai înaintea rămânerei definitive a hotărârii de admitere în principiu; căci rolul acestor intervenienți nu este decât conservativ și anume de a supraveghea ca împărțeala să nu se facă în vicleanie și în paguba lor;

Considerând că, dacă aceste principii sunt aplicabile credi-

torilor și terțelor persoane interesate, ele nu se pot aplica și celui ce se pretinde proprietar și deține un bun pe care copărtașii l-au înglobat pe drept sau pe nedrept în masa succesorală; căci deținând bunul și având motive de a se crede proprietarul acelui bun, cel de-al treilea nu are nici un interes a interveni în instanța partajului;

Considerând că potrivit art. 247 pr. civ. dreptul de a interveni într-o pricină ce se urmează între alte persoane nu este admis decât celor cari justifică un interes legitim, născut și actual; ori cel ce deține un imobil cuprins în masa de împărțit, dacă tăgăduiește că imobilul aparține masei, nu are un interes născut și actual să ia parte la esirea din indiviziune, ci, cel mult un interes eventual de a se opune atunci când s'ar încerca executarea sentinței în contra sa, ori această sentință nu-i poate fi opozabilă, fiind *res inter alios acta*; iar dacă bunul deținut de cel de-al treilea în adevăr nu face parte din moștenirea de împărțit, cuprinderea lui la împărțeală nu va folosi nici copărtașilor, față de efectul declarativ al partajului.

Considerând că, scopul art. 785 cod. civ. este numai acela de a împedeoa pe creditorii și pe terți persoane interesate cari n'au intervenit la partaj să atace împărțeala ce s'a desăvârșit în lipsa intervenției lor, dar nici de cum de a face această împărțeală opozabilă și terților deținători ai bunurilor străine de succesiune;

Având în vedere că așa fiind și întrucât apelanta pretinde că este proprietara imobilului pe care îl deține și că acest imobil nu are nici un raport cu masa succesorală, greșit prima instanță i-a admis în principiu cererea de intervenție; că, în consecință, intervenienta neputând figura în instanța de partaj, nici apel împotriva cărței de judecată ce a desăvârșit partajul nu poate fi primită a face; că astfel incidentul ridicat de intimați urmează a fi admis, respingându-se apelul ca inadmisibil;

Văzând și cererea de cheltueli de judecată a intimaților și apreciind aspra ei în lipsa unor dovezi făcute conform art. 48 leg. acc. jud. urmează ca apelanta să fie obligată a plăti suma de lei 1000 ca cheltueli;

Pentru aceste motive redactate de d-l președinte G. P. Docan, Tribunalul respinge ca inadmisibil apelul, etc.

(ss) G. P. Docan, G. Popovici.

CURIERUL JUDICIAR

Soc. an. culturală pentru răspândirea științei juridice

Proces Verbal

al adunării generale extraordinare din 25 Septembrie 1927.

Adunarea s'a ținut la 25 Septembrie 1927 la orele 10 dimineața, la sediul Societății sub Președinția d-lui acționar Ion N. Niculescu, avocat, fiind desemnați: secretar d-l Ion Istrati și scrutator d-l George Iordănescu. Acțiuni depuse 5311 reprezentând un capital de 1.327.750 lei și 27 acționari prezenți.

Adunarea, luând act de Raportul prezentat de d-l Ion S. Codreanu, constată în unanimitate că atitudinea d-sale în chestiunea imprimării Buletinelor de vot pentru alegerile din 1927, a corespuns în totul intereselor Societății, care dezaproabă deci ca injustă campania făcută împotriva d-sale.

Foștii consilieri prezenți și cenzori s'au abținut dela discuția și votul asupra acestui raport, spre a nu influența întru nimic opinia Adunării.

Luând act de faptul că d-nii consilieri Cohen și Codreanu și-au prezentat azi demisia, Adunarea constată ca întregul consiliu e demisionat, încât urmează a se alege 7 consilieri, pe cari adunarea, în unanimitate îi desemnează în persoana d-lor:

Trajan Alexandrescu, fost Prim-Președinte de Trib., Avocat, Directorul Contenciosului Băncii Generale a Țării Românești; Iosif G. Cohen, Ion S. Codreanu, Ion N. Niculescu, Nicolae I. Codreanu, Colonel Const. Georgescu și Ionel I. Codreanu, avocați.

Adunarea exprimă mulțumiri d-lui Dem. I. Dobrescu, fost Președinte al Consiliului, și roagă Consiliul ales a-i exprima regretul său pentru hotărârea d-sale, dictată de motive de interes personal, de a nu mai fi reale.

Ședința s'a ridicat la orele 11 jum. a. m.

p. conform., Ad-tor-delegat Ion S. Codreanu